

	6,500: —	Transport kr.	85,131: —.
2:ne underlärare, hvar- dera 2,000 kr.....	4,000: —		
3:ne öfningslärare, hvar- dera 600 kr.....	1,800: —		
	<u>Säger kr. 12,300: —.</u>		

*Afgår:* kommunens bi-  
drag,  $\frac{1}{3}$ ..... 4,100: — Återstår 8,200: —.

*Tillkommer:*  $\frac{1}{2}$  ålderstillägg för rektor.... 250: —  
» 1  $\frac{1}{2}$  d:o för adjunkten..... 750: —  
» 1 d:o för hvardera under-  
läraren..... 500: —  
Säger kr. 9,700: —.

Årliga medelkostnaden för 2 läroverk af detta slag  
skulle således utgöra..... 19,400: —.

4) *Läroverk med 5 lärare:*

Rektor, lön.....	4,000: —
2:ne adjunkter, hvar- dera 2,500 kr.....	5,000: —
2 underlärare, hvardera 2,000 kr.....	4,000: —
3:ne öfningslärare, hvar- dera 600 kr.....	1,800: —
	<u>Säger kr. 14,800: —.</u>

*Afgår:* kommunens bi-  
drag,  $\frac{1}{3}$ ..... 4,933: — Återstår 9,867: —.

*Tillkommer:*  $\frac{1}{2}$  ålderstillägg för rektor.... 250: —  
» 1  $\frac{1}{2}$  d:o för hvardera adjunkten 1,500: —  
» 1 d:o för hvardera under-  
läraren..... 500: —  
Säger kr. 12,117: —.

Årliga medelkostnaden för 1 läroverk i denna grupp 12,117: —  
Kronor 116,648: —.

*Nuvarande kostnaden enligt 1882 års stat utgör för*

1-klassiga pedagogier.....	12,844: —
2-klassiga ».....	52,108: —
3-klassiga läroverk.....	174,300: —
	<u>Summa kronor 239,252: —.</u>

Då kostnaden för de mindre läroverk Komitén  
 föreslagit endast uppgår i medeltal till ..... 116,648: —,  
 skulle i *årlig besparing* vinnas..... kronor 122,604: —.

Härjemte torde icke böra lemnas åsido den besparing till  
 förmån för läroverken, som kan vinnas derigenom, att åtskilliga  
 af de under pedagogiernas stat utgående statsmedel i sjelfva ver-  
 ket användas ensamt till *folkskoleundervisningen*, utan afdrag af  
 de lönebidrag, som för detta ändamål särskildt äro anvisade.

---

## Kap. X. Tab. 1.

Antalet lärarareprof och läroverksmål hos samtliga domkapitlen \*) och kungl. direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk åren 1878—1882.

År.	Disputationsprof för rektorat och lektorat.	Undervisningsprof för			Prof för lärare-tjänst vid seminarier.	Mål rörande lärares förhållande i tjänsten.	Utlåtanden till K. Maj:t i läroverks-ärenden.	Yttranden i besvarsmål.	Utgående expeditioner.	
		Lektors-tjänst.	Adjunks-tjänst.	Lönutnäm-nings-beräkning.					Domkapitels-mål.	Öfverinläm-nad.
1878 .....	9	11	67	2	9	2	191	8	1,367	1,367
—79 .....	13	23	40	4	11	3	220	7	1,515	1,468
—80 .....	6	27	41	2	8	4	181	8	1,418	1,435
—81 .....	6	17	65	9	—	6	186	6	1,450	1,435
—82 .....	7	16	51	11	4	6	190	11	1,419	1,384
Summa	41	94	264	28	32	21	971	40	7,169	7,089

\*) Uppgifter hafva ej inkommit från Lunds domkapitel.

## Kap. X. Tab. 2.

## Antalet utnämde lärare åren 1877—1883 \*).

Å r.	Rektorer.	Lektorer.	Afjunker eller Kolleger.	Musiklärare.	Gymnasiklärare.	Teckningslärare.	Anmärkingar.
1877.....	3	8	26	3	8	6	
—78.....	2	10	23	4	5	3	
—79.....	8 <sup>1)</sup>	15	29 <sup>2)</sup>	4	2	—	<sup>1)</sup> Deraf 2 sem.-rektorer. <sup>2)</sup> ” 5 sem.-adj.
—80.....	11	18	27	2	7	—	
—81.....	7	9	30 <sup>3)</sup>	3	5	—	<sup>3)</sup> Deraf 2 sem.-adj.
—82.....	9 <sup>4)</sup>	14	31 <sup>5)</sup>	2	2	1	<sup>4)</sup> ” 1 sem.-rektor. <sup>5)</sup> ” 2 sem.-adj.
—83.....	7	13	14 <sup>6)</sup>	2	4	1	<sup>6)</sup> ” 2 sem.-adj.
Summa	47	87	180	20	33	11	

\*) Enligt Pedagogisk tidskrift.

*Bil. D.***A) Ekonomiska uppgifter angående de treklassiga läroverken.****Söderköping.**

1. Jemlikt kungl. brefvet den 29 December 1860, utfärdadt på grund af Rikets ständers samma år fattade beslut, utvidgades detta förut 2-klassiga läroverk till 3-klassigt, med vilkor att skolhusets bygnad och underhåll ej af statsverket behöfde bekostas.

2. *Statsverkets kostnad* för aflöningar och arvoden vid detta läroverk uppgick år 1882 till 8,668 kronor 50 öre. Rektor disponerar derjemte på stadens område belägen s. k. embetsjord, hvars afkomst i läroverkets stat är beräknad till 16 kronor 3 öre, enligt kungl. bref af den 18 Mars 1859, hvarigenom nämnda afkomst återgick från Vesterviks till Söderköpings läroverk.

3. *Läroverkshuset*, som tillika innehåller bostad för rektor, nybyggdes i början af 1860-talet och är taxerad till 20,000 kronor. På grund af kungl. bref den 16 Juni 1859 och den 11 September 1863 fick staden uppbära något öfver 3,500 kronor ur den här nedan omförmälda Forsemanska donationsfonden såsom bidrag till bygnadskostnaden. Under flere år underhölls huset ensamt af staden, så att läroverkets egen bygnadsfond till år 1879 var fri från utgifter därför. - Genom kungl. bref af den 20 Mars 1863 erhöi staden tillstånd att till *gymnastikhus* förändra ett läroverket tillhörigt, då mera obegagnadt skolhus, »gemenligen kalladt den Forsemanska klassen,» med skyldighet att detsamma sedermera fortfarande underhålla. Detta gymnastikhus är brandförsäkradt till 2,000 kronor.

4. *Antalet lärjungar* har under åren 1873—1882 vexlat mellan 24 och 41, men 1883 nedgått till 26.

5. *Afgifter* upptogos 1882 sålunda: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 11 lärjungar, terminsafgift vt. af 25 och ht. af 26 lärjungar å 4 kronor 50 öre, till-

sammans, 279 kronor; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 11 lärjungar, terminsafgift vt. af 12 och ht. af 13 lärjungar å 4 kronor 50 öre, tillsammans 145 kronor 50 öre; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 11 lärjungar, utgörande 27 kronor 50 öre; samt till bygnadsfonden: vt. af 13 och ht. af 12 lärjungar å 5 kronor, tillsammans 125 kronor.

6. *Läroverkets kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	14: 96	
Biblioteks- och materielkassan.....	3,833: 18	
Premie- och fattigkassan.....	163: 36	
Bygnadsfonden .....	6,858: 70	10,870: 20
Forsemanska kassan .....	12,046: 07	
Forsemanska stipendiekassan.....	3,029: 07	15,075: 14
		<hr/> Kronor 25,945: 34.

Läroverket eger derjemte dels den s. k. *Hagenbergiska stipendiefonden*, i kapital utgörande 1,500 kronor, som förvaltas af domkapitlet i Linköping, enligt testamente af mamsell Maria Helena Hagenberg den 17 Maj 1863; dels ock en genom stadsfullmäktige bildad fond, kallad *Louis de Geers premiefond*, utgörande 333 kronor 33 öre, som förvaltas af stadens drätselkammare.

»*Forsemanska kassan*» har bildats till följd af ett häradshöfdingen J. Forsemans testamente af den 9 April 1795 till Söderköpings trivialskola på frälseutjorden Tyketorp och Byqvarns frälseqvarn med 2 par stenar, för upprättande af ett nytt kollegat vid skolan. Sedan Kungl. Maj:t genom bref af den 14 Oktober 1862 och den 20 Mars 1863 meddelat åtskilliga bestämmelser om användande af denna kassas tillgångar, inrättades vid läroverket höstterminen 1865 en 4:de klass, för hvilken anställdes en extra lärare, som nämde termin aflönades af staden, men sedermera i 7 terminer af Forsemanska kassan, som först 1866 fick tillgångar härtill. Denna anordning måste med vårterminen 1869 upphöra af flere anledningar, synnerligast till följd af under detta år anbefalda ändringar i läroverksstadgan och dåvarande 1:sta klassens indragning. I stället har från och med höstterminen 1869 extra undervisning på kassans bekostnad blifvit åt lärjungar i 3:dje klassen meddelad af lärare vid läroverket mot särskildt timarvode. Denna undervisning har dock småningom blifvit inskränkt från 4 till 2 timmar i veckan, i följd hvaraf kassan under de senaste

åren betydligt tillväxt. Dess inkomster 1882 utgjordes, utom räntemedel, dels af årsarrendet 20 tunnor spanmål för Byqvarn, redovisadt med 340 kronor 75 öre; dels arrende 1  $\frac{1}{4}$  tunna råg för en täppa derstädes 23 kronor 39 öre, och dels arrendet, 24 tunnor spanmål, för Tyketorps utjord, motsvarande 386 kronor 31 öre.

»*Forsemanska stipendiekassan*» har bildats af »de tvänne Forsemanska stipendierna», hvilka i äldre räkenskaper riktigare benämnas »Botaniska lektionsmedel och ett lånekapital.» Grundfonden har erhållits genom tvänne af häradshöfdingen J. Forseman upprättade testamenten, det ena af den 14 Januari 1793 å 6,000 daler kopparmynt eller 333 rdr 16 sk. till Söderköpings trivialskola, att användas till skolungdomens och en lärares uppmantran för idkande af botaniska studier; och det andra af den 18 Juni 1793 till samma skola å 600 daler kopparmynt eller 33 rdr 16 sk., att användas till räntefria lån åt fattige ynglingar, hvilka ur rektors klass skulle resa till akademien.

7. *Stadens folkmängd* vid 1882 års slut: 1,848 invånare.

#### Vimmerby.

1. Från och med utfärdandet af 1856 års läroverksstadga har läroverket härstädes varit 3-klassigt.

2. *Statsverkets kostnad* för lärares aflöningar och arvoden år 1882 utgjorde 9,100 kronor.

3. *Läroverkshuset* taxeradt till 8,000 kronor, användes ej till något annat ändamål. Rektor innehar särskildt boställe, taxeradt till 7,200 kronor.

4. *Antalet lärjungar*, som under åren 1873—1882 vexlat mellan 26 och 37, nedgick höstterminen 1883 till blott 20.

5. Följande *afgifter* upptogos 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 6 lärjungar, terminsafgift vt. af 37 och ht. af 25 lärjungar, å 1 krona 50 öre, tillsammans 120 kronor; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 6 lärjungar, terminsafgift å 4 kronor 50 öre, vt. af 23 och ht. af 16 lärjungar, tillsammans 193 kronor 50 öre; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 6 lärjungar, utgörande 27 kronor 50 öre; samt till bygnadsfonden: afgifter å 5 kronor vt. af 13 och ht. af 10 lärjungar, uppgående till 115 kronor.

6. *Kassor och fonder vid 1882 års slut:*

Ljus- och vedkassan .....	162: 83
Biblioteks- och materielkassan .....	1,761: 22
Premie- och fattigkassan, deruti inberäknad pistolsmeden Joh. Bergs donation af den 25 Juli 1828 å 500 kronor .....	764: 80
Byggnadsfonden .....	3,654: 38
Enkefru Viktoria Nybergs donationsfond af den 5 Aug. 1877, hvars kapital torde komma att ökas .....	1,000: —
Meurlingska stipendiefonden, stiftad af enkefru Mariana Zeboldt, född Meurling, den 29 September 1880.....	1,000: —
	<hr/>
	Kronor 8,343: 23.

(Enligt rektors i Mars 1883 till Komitén lemnade uppgift, säges stipendiemedelbeloppet vara ungefär 3,500 kronor, beroende på då ännu ej fullt afslutad utredning af ett dödsbo.)

7. *Folkmängd vid 1882 års slut: 1,962 invånare.*

## Alingsås.

1. Läroverket treklassigt från år 1856.

2. *Statsverkets kostnad* för lärares aflöningar och arvoden 1882 utgjorde 11,120 kronor 2 öre. Förste kollegan uppbär derjemte af donationsmedel ett årligt lönebelopp af 117 kronor, hvarmed hans lön från statsverket är minskad.

3. *Undervisningslokalen* och boställe för rektor äro inrymde i nedre våningen af »stads- eller rådhuset,» taxerad till 30,000 kronor. Till gymnastiklokal hyres af staden en rymlig, härtill inredd sal i brunnsinrättningens hus. Rektorsbostaden består af 5 rum, kök, källare och nödiga uthus samt trädgård. — Genom donation af f. d. rektorn vid läroverket, Knös, är tomten och huset n:o 14 här i staden, anslaget till boställe åt äldste kollegan.

4. *Antalet lärjungar* har föga vexlat. Det har lägst varit 42, högst 50 och utgjorde 1883 års hösttermin 46.

5. Följande *afgifter* upptogos 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgifter å 4 kronor 50 öre af 18 lärjungar, terminsafgifter vt. af 45 och ht. af 41 lärjungar å 1 krona, tillsammans 167 kronor; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgifter å 3 kronor af 18 lärjungar, terminsafgifter å 4 kronor 50 öre, vt. af 20 och ht. af 21 lärjungar, tillsammans 238

kronor 50 öre; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgifter å 2 kronor 50 öre af 18 lärjungar, motsvarande 45 kronor samt till bygnadsfonden: terminsafgifter å 5 kronor, vt. af 22 och ht. af 24 lärjungar, tillhopa 230 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan .....	118: 09
Biblioteks- och materielkassan.....	1,315: 46
Premie- och fattigkassan.....	571: 62
Bygnadsfonden .....	2,633: 90
B. W. Hessles stipendiefond .....	2,040: —
	Kronor 6,679: 07

Sistnämnda fond, donerad af häradshöfdingen B. W. Hessle, består af 4 st. Allmänna Hypoteksbankens 4 procents-obligationer, hvardera å 500 kronor; och är föreskrifvet, att årliga räntan häraf, sedan  $\frac{1}{10}$  lagts till kapitalet, skall användas till stipendium åt en från läroverket afgående lärjunge, som vid annat läroverk fortsätter sina studier på latinlinien.

Utom nyssnämnda stipendiefond och den här ofvan omförmälda donationen till förmån för äldste kollegan, eger läroverket jemväl den s. k. *Lendahlska donationen*, som utgöres af:

1)  $\frac{1}{2}$  mantal Eggvena Vestergården, som enligt nu gällande kontrakt lemnar i årligt arrende 60 tunnor råg, som lösas efter medelmarkegångspris;

2) Såg och qvarn, s. k. Grefveqvarnen i Norunga, som i arrende afkastar 4 tunnor råg, efter medelmarkegångspris; och

3) Ett utlånt kapital af 3,960 kronor 66 öre. Den årliga inkomsten häraf är enligt testamente anslagen dels till stipendier, hvilkas antal för närvarande är 10 å omkring 125 kronor hvardera, till inom Alingsås födde »fattige handtverks- och borgarebarn,» som tillhöra läroverket derstädes, att utgå under 3 års tid; dels till löneunderstöd åt förste kollegan med ett årligt belopp af 117 kronor, som afdragits af dennes ordinarie lön från statsverket.

7. *Folkmängd*: 2,466 personer.

### Falköping.

1. Enligt de i ecklesiastikdepartementets p. m. af den 17 November 1859 meddelade uppgifter angående pedagogierna i riket, utgjorde de till den härstädes dåvarande enklassiga peda-

gogien anslagna medel endast 27 tunnor  $22\frac{12}{25}$  kappar kronotionde och 9 rdr riksmünt djeknepenningeersättning. Detta understöd utbyttes omedelbart derefter mot ett löneanslag af 1,500 kronor till läraren, och pedagogien fortfor att vara enklassig, tils densamma på Kungl. Maj:ts förslag vid 1877 års riksdag från det följande året förvandlades till treklassigt läroverk.

2. *Statsverkets kostnad* för lärareaflöningar och arvoden 1882 uppgick till 6,646 kronor 43 öre. Staden bidrog derjemte dels med 400 kronor såsom hyresersättning till den ene kollegan, hvilket belopp skulle utgå till dess han uppflyttats i 2:dra lönegraden; dels med 25 kronors anslag till ljus- och vedkassan, och dels med 100 kronor för att bereda obemedlade lärjungar vid läroverket tillfälle att afgiftsfritt deltaga i den undervisning, som under sommarferierna anordnats vid läroverket. Detta senare anslag har utgått under åren 1879—1883. Anslaget till ljus- och vedkassan hade utgått jemväl under tiden före pedagogiens förändring till treklassigt läroverk. Förutom ofvannämnda anslag hade såväl Falköpings stad som enskilda personer erlagt bidrag för den utsträckta undervisning, som vid läroverket meddelats under åren 1879—1882 i klass. 4 och 5, staden med tillsammans 5,096 kronor 23 öre och enskilde med 3,937 kronor 50 öre.

3. *Läroverkshuset*, taxerad till 21,000 kronor, användes ej till annat ändamål. Rektors boställe är taxerad till 6,000 kronor.

4. *Antal lärjungar* har varit i jemnt och oafbrutet stigande, från 38 år 1873 till 66 höstterminen 1883. Var 1881 uppe ända till 76.

5. *Afgifter* upptogos 1882 följande: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift af 13 lärjungar å 4 kronor 50 öre, terminsafgifter v.-t. af 72 och h.-t. af 69 lärjungar till vexlande belopp, utgörande för den förra terminen tillhopa 252 kronor och för den senare dito 241 kronor 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift af 13 lärjungar å 3 kronor, terminsafgift v.-t. af 49 och h.-t. af 47 lärjungar å 4 kronor 50 öre, tillsammans utgörande 471 kronor; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 13 lärjungar, tillsammans 32 kronor 50 öre samt till bygnadsfonden v.-t. af 33 och h.-t. af 31 lärjungar å 5 kronor, tillhopa 320 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan .....	14: 46
Biblioteks- och materielkassan.....	103: 95
Premie- och fattigkassan.....	40: 86
Bygnadsfonden .....	1,490: 30
Läroverkets stipendiefond .....	222: 62
	<hr/>
	Kronor 1,872: 19.

7. *Folkmängd*: 2,630 invånare.

## Askersund.

1. Den genom enskildes föranstaltande år 1815 stiftade s. k. Prins Oskars elementarskola härstädes förenades år 1826 med stadens pedagogi och blef genom kungl. reglemente af den 8 Februari 1841 upptagen på de allmänna elementarläroverkens stat, sedan stiftarne af de enskildt sammanskjutna medlen till skolans grundfond öfverlemnade 7,500 rdr riksmünt. Genom kungl. bref den 29 December 1860 utvidgades läroverket till 3-klassigt, med vilkor att skolhusets bygnad och underhåll ej behöfde af statsverket bekostas.

2. *Statsverkets kostnad* för lärareaflöningar och arvoden uppgick år 1882 till 8,657 kronor 5 öre, hvarjemte 27 kronor 64 öre utgingo såsom djeknepenningeersättning till läroverkets premie- och fattigkassa. Ur skolans grundfondskassa utgick dessutom lönebidrag till rektor 350 kronor och till en kollega 368 kronor 20 öre.

3. *I Läroverkshuset*, taxerad till 9,250 kronor äro tvenne boställsrum upplåtna åt förste kollegan. Rektors särskilda boställe är taxerad till 4,500 kronor.

4. *Antal lärjungar* har under åren 1873—1882 vexlat mellan 24 och 47 och utgjorde 1883 års hösttermin 30.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 6 lärjungar, terminsafgift v.-t. af 31 och h.-t. af 24 lärjungar å 2 kronor 50 öre, tillsammans 164 kronor 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 6 lärjungar, terminsafgifter å 4 kronor 50 öre, v.-t. af 15 och h.-t. af 13 lärjungar, tillsammans 144 kronor; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 6 lärjungar, hvarjemte denna

kassa från statsverket erhöill andel i djeknepeningeersättning med 27 kronor 64 öre; samt till bygnadsfonden: afgifter å 5 kronor, v.-t. af 9 och h.-t. af 7 lärjungar, tillsammans 80 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	59: 33
Biblioteks- och materielkassan.....	859: 74
Premie- och fattigkassan.....	602: 97
Bygnadsfonden .....	1,965: 24
Grundfondskassan.....	13,274: 62
C. J. Fahlgrens stipendiefond .....	1,389: 66
	<hr/>
	Kronor 18,151: 56

7. *Folkmängd* år 1882: 1,574 invånare.

**Sala.**

1. Detta läroverk, känt sedan 1619, blef högre apologist-skola 1840 och treklassigt vid den allmänna regleringen 1856.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaflöningar och arvoden uppgick år 1882 till 10,805 kronor 6 öre, utom 22 kronor 50 öre, som utgingo som ersättning för djeknepeningar. Kommunens bidrag till lärarelönen utgör 90 kronor 45 öre, som ingå i rektors lönestat.

3. *Läroverkshuset*, värderadt till 30,000 kronor, deraf kommunen bekostat  $\frac{2}{3}$ , är afsedt endast för läroverkets behof. Rektors boställe är taxerad till 4,000 kronor.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 27 och 38, men utgjorde 1883 års hösttermin endast 26.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 3 lärjungar, terminsafgifter å 3 kronor, v.-t. af 32 och h.-t. af 29 lärjungar, tillsammans 196 kronor 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 3 lärjungar, terminsafgift å 4 kronor 50 öre, v.-t. af 9 och h.-t. af 7 lärjungar, tillsammans 81 kronor; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 3 lärjungar samt till bygnadsfonden: terminsafgifter å 5 kronor, v.-t. af 14 och h.-t. af 13 lärjungar, utgörande 135 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	69: 14
Biblioteks- och materielkassan.....	4,436: 02
Premie- och fattigkassan.....	101: 17
Byggnadsfonden.....	4,979: 97
Åhlströmska fonden.....	34: 21
Berglundska stipendiefonden.....	153: 97
Fernströmska d:o.....	513: 17

---

Kronor 10,287: 65.

*Ann.* Ofvanstående siffror äro hemtade ur läroverkets till kammar-rätten aflemnade räkenskaper. Enligt rektors till Komitén lemnade upp-gift skulle läroverkets stipendiemedel utgöra 2,204 kronor 48 öre, utom 25 kronor årligen till inköp af böcker, dels till premier och dels till utlåning.

7. *Folkmängd*: 4,872 invånare.

### Vernamo.

1. Sedan Rikets ständer vid 1865—1866 årens riksdag beviljat anslag till inrättande härstädes af ett tvåklassigt läroverk, blef detta utvidgadt till treklassigt genom beslut vid 1873 års riksdag.

2. *Statsverkets bidrag* sill lärareafföningar och arvoden upp-gick år 1882 till 9,400 kronor.

3. *Särskildt läroverkshus* finnes ej. Vernamo köping erlæg-ger från och med 1883 årligen i hyra för läroverkslokaler och rektors bostad 750 kronor. Under åren 1880—1882 utgjorde köpin-gens bidrag i detta hänseende 650 kronor årligen.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 26 och 38, men utgjorde 1883 års bösttermin blott 20.

5. Följande *afgifter* upptogos 1882: till ljus- och vedkas-san: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 7 lärjungar, termins-afgifter, v.-t. af 35 lärjungar från 50 öre till 2 kronor 50 öre af hvarje, och h.-t. å 2 kronor 50 öre af 21 lärjungar, utgörande hela upp-börden 159 kronor 50 öre; till biblioteks- och materiel-kassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 7 lärjungar, termins-afgifter å 4 kronor 50 öre, v.-t. af 15 och h.-t. af 10 lärjungar, till-sammans 133 kronor 50 öre: till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 7 lärjungar, 17 kronor 50 öre samt till byggnadsfonden å 5 kronor, v.-t. af 16 och h.-t. af 12 lärjungar, tillhopa 140 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	169: 52
Premie- och fattigkassan.....	34: —
Biblioteks- och materielkassan.....	686: 24
Byggnadsfonden .....	2,765: 61
Billingska stipendiefonden.....	538: 83
	<hr/>
	Kronor 4,194: 20

7. *Köpingens folkmängd* år 1882: 634 invånare.

## Sölvesborg.

1. Genom beslut vid 1873 års riksdag blef läroverket härstädes utvidgadt från två- till treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaflöningar och arvoden uppgick 1882 till 9,498 kronor 92 öre.

3. *Läroverkshuset*, taxerad till 18,000 kronor, innefattar jemväl bostad för rektor.

4. *Antalet lärjungar* har vexla emellan 14 och 26 och utgjorde 1883 års hösttermin 18.

5. Följande *afgifter* upptogs 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 7 lärjungar, terminsafgifter å 5 kronor, v.-t. af 19 och h.-t. af 18 lärjungar, tillsammans 216 kronor 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 7 lärjungar samt terminsafgifter, redovisade i en summa till 121 kronor 50 öre, tillsammans 142 kronor 50 öre; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 7 lärjungar, 17 kronor 50 öre samt till byggnadsfonden: terminsafgifter å 5 kronor, v.-t. af 10 och h.-t. af 7 lärjungar med tillsammans 85 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	43: 33
Biblioteks- och materielkassan.....	1,030: 92
Premie- och fattigkassan.....	24: 74
Byggnadsfonden .....	1,624: 11
	<hr/>
	Kronor 2,723: 10.

7. *Folkmängd* 1882: 1,581 invånare.

## Ronneby.

1. Genom beslut vid 1873 års riksdag blef det härstädes omkring år 1858 från folkskolan skilda tvåklassiga läroverket utvidgadt till treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaflöningar och arvoden uppgick år 1882 till 9,400 kronor.

3. *Läroverkshuset*, taxerad till 23,100 kronor, användes ej till annat ändamål. Rektors särskilda boställe är taxerad till 10,000 kronor.

4. *Antalet lärjungar* har under de senaste tio åren vexlat mellan 19 och 36, samt utgjorde nästlidne hösttermin 29.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 5 lärjungar, »sammanskott» å 3 kronor, v.-t. af 32 och h.-t. af 36 lärjungar, tillsammans 226 kronor 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 5 lärjungar, terminsafgifter å 4 kronor 50 öre, v.-t. af 22 och h.-t. af 23 lärjungar, tillsammans 217 kronor 50 öre; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 5 lärjungar med 12 kronor 50 öre; och till *bygnadskassan*: terminsafgifter å 5 kronor, v.-t. af 25 och h.-t. af 26 lärjungar, tillsammans utgörande 255 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan .....	23: 95
Biblioteks- och materielkassan.....	1,790: 26
Premie- och fattigkassan .....	36: 63
Bygnadskassan .....	895: 28

Kronor 2,746: 12.

Läroverket eger att årligen uppbära 75 kronor räntemedel ur häradshöfding M. Gadds stipendiefond. Dessa medel utbetalas af Brunnstyrelsen, men enligt rektors uppgift kan beloppet indragas.

7. *Folkemängd* vid 1882 års slut: 1,835 invånare.

## Trelleborg.

1. Sedan Rikets ständer vid 1865—66 årens riksdag beviljat anslag till inrättande härstädes af ett tvåklassigt läroverk, blef detta utvidgadt till treklassigt genom beslut vid 1873 års riksdag.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaföningar och arvoden uppgick år 1882 till 9,166 kronor 31 öre. Derjemte bidrog kommunen med 1,200 kronor till en lärare, »på det att undervisningen må kunna utsträckas till fyra klasser.»

3. *Läroverkshuset*, derest det så kan kallas, är taxerad till 30,000 kronor, »men användes äfven till rådstufva, som innehar trenne salar, samt till drättselkammare, som innehar tvänne rum; en källarelokal bebos af rådstufvuvaktmästaren och en stor källare användes till nederlagspackhus åt tullkammaren.» Derjemte har rektor bostad i samma hus, upptaxerad till 200 kronor om året.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 33 och 50, men utgjorde 1883 års hösttermin blott 31.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kronor 50 öre af 8 lärjungar, terminsafgifter å 7 kronor 50 öre, v.-t. af 45 och h.-t. af 40 lärjungar, tillsammans 673 kronor 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kronor af 8 lärjungar, terminsafgift å 4 kronor 50 öre, v.-t. af 35 och h.-t. af 32 lärjungar, tillsammans 301 kronor 50 öre, till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kronor 50 öre af 8 lärjungar samt till byggnadsfonden: afgifter å 5 kronor, v.-t. af 35 och h.-t. af 32 lärjungar, tillsammans 335 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan .....	337: 03
Biblioteks- och materielkassan.....	267: 90
Premie- och fattigkassan <sup>1)</sup> .....	421: 71
Byggnadsfonden .....	6,184: 47
»Kamratstipendiet».....	252: 33
Trettonde November-stipendiet .....	1,035: —
	Kronor 8,498: 44.

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 2,245 invånare.

#### Engelholm.

1. I ecklesiastikdepartementets p. m. af den 17 November 1859 förekommer följande uppgifter angående den härstädes förut befintliga pedagogien:

<sup>1)</sup> Deruti jemväl inberäknad den s. k. Majpremiefonden 310 kronor.

»Enligt stiftelse-urkunden, ett sockenstämmo-protokoll af den 23 Augusti 1812, har läraren i lön åtnjutit 100 rdr rmt af staden, samt för hvarje barn, »som undervisats i kristendom, skrifning, något historia och verldskänedom» 10 rdr, och af dem, »som tillika undervisats i geografi, främmande språk m. m.» 15 rdr, hvarjemte staden, enligt ofvanberörde sockenstämmobeslut, bestått läraren ett lass ved för hvarje lärjunge, samt så mycket ljus, som åtgått under barnens läsetid om vintern. — Handlanden Peter Bramberg har till en »skolnirättning i Engelholm», genom testamente den 20 Augusti 1825, skänkt huset och tomten n:ris 9 & 10 derstädes, under vilkor, bland andra, att läraren fortfarande tillerkännes samma löneförmåner, som 1812 års sockenstämmoprotokoll bestämmer; men att, i händelse Engelholms skola möjligen komme att regleras i likhet med skolorna i provinsens öfriga städer, och läraren lönas på annat sätt, än omförmälde sockenstämmoprotokoll säger, en särskild skola förmedelst den testamenterade gåfvan inrättas, der så många fattiga af hederliga föräldrar i staden födde gossebarn få åtnjuta undervisning, som kunna med fördel begagna sig deraf, egande i sådant fall stadens kyrkoråd att föreskrifva »skol-ordningen», samt att till- och afsätta lärare.»

Genom k. bref d. 22 November 1861 upptogs ifrågavarande läroanstalt bland rikets öfriga enklassiga pedagogier, hvarefter densamma genom beslut vid 1873 års riksdag utvidgades till treklassigt läroverk.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaflöningar och arvoden uppgick år 1882 till 7,975 kronor, hvarjemte kommunen bidrog med 1,200 kr. till aflöning af en fjerde lärare.

3. *Läroverkshuset*, som tillika innehåller boställe för rektor, är taxerad till 38,000 kr. 3:ne rum i detsamma äro upplåtna till telegraflokal.

4. *Antalet lärjungar* har under åren 1873—1882 vexlat mellan 47 och 67, men hade 1883 års hösttermin nedgått till 46.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kr. 50 öre af 9 lärjungar, termins-afgifter å 2 kr. 50 öre v.-t. af 67 och h.-t. af 59 lärjungar, tillsammans 355 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kr. af 9 lärjungar samt termins-afgifter å 4 kr. 50 öre v.-t. af 33 och h.-t. af 38 lärjungar, tillsammans 346 kr. 50 öre; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kr. 50 öre af 9 lärjungar med 22 kr. 50 öre; samt till byg-

nadsfonden: terminsagifter å 5 kr. v.-t. af 43 och h.-t. af 32 lärjungar, tillsammans 375 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	50:	59
Premie- och fattigkassan.....	24:	12
Biblioteks- och materielkassan.....	240:	79
	<hr/>	
	Kronor 324:	50,
hwaremot bygnadsfonden häftar i skuld för .....	17:	28,
så att läroverkets egna kassor således egde en behållning af.....	307:	22
hvertill dock bör läggas:		
Styffska stipendiefonden.....	192:	71
Moje Vesters premiefond.....	102:	55
samt en nytillkommen fond å.....	500:	—
	<hr/>	795: 26
	Kronor 1,102:	48.

Bland premie- och fattigkassans årsinkomster redovisas derjente:

ränta af Gahmska donationsfonden.....	30:	—
Årsanslag från Hjernerps sparbank till premier.....	15:	—
	45:	—

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 2,144 invånare.

**Varberg.**

1. Från utfärdandet af 1856 års läroverksstadga har läroverket härstädes varit treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaflöningar och arvoden uppgick år 1882 till 8,867 kronor 86 öre, hvarjemte, på grund af k. brefvet den 17 September 1856, läroverkets premie- och fattigkassa tillgodokommer af statsmedel 345 kr. 24 öre i årlig ersättning för mistad helgonskyld. Utom statsverkets bidrag utgår till rektors aflöning 8 kr. 33 öre af donationsmedel, hvarjemte kommunen bidrager med 350 kr. årligen, deraf 50 kr. till rektor såsom ersättning för bristande lägenheter i bostaden, 200 kr. till förste och 100 kr. till andre kollegan.

3. *Läroverkshuset*, taxerad till 13,000 kr., inrymmer tillika bostad för rektor, äfvensom en lokal, hvilken, förut uppläten åt komministern, numera uthyres.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 31 och 54, samt utgjorde 1883 års hösttermin 55.

5. Följande *avgifter* upptogs 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsavgift å 4 kr. 50 öre af 14 lärjungar med 63 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsavgift å 2 kr. 50 öre af 14 lärjungar med 35 kr.; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsavgift å 3 kr. af 14 lärjungar, terminsavgifter å 4 kr. 50 öre, v.-t. af 38 och h.-t. af 40 lärjungar, tillsammans 393 kr.; samt till bygnadsfonden: terminsavgifter å 5 kr., v.-t. af 32 och h.-t. af 27 lärjungar med tillhoppa 295 kr.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	1,203: 53
Premie- och fattigkassan.....	6,050: 05
Biblioteks- och materielkassan.....	829: 29
Bygnadsfonden.....	4,530: 18
	Kronor 12,613: 05.

Bland premie- och fattigkassans årsinkomster redovisas, utom förut nämnda helgonskyldersättning af 345 kr. 24 öre, äfven följande »testamentsräntor»:

Peder Skrifvares eller Peder Severentssons ränta.....	149: 94
Rektor Grimbecks	d:o ..... 1: 80
Göran Hanssons	d:o ..... 7: 50.
	Säger 159: 24.

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 3,167 invånare.

#### Marstrand.

1. Det förut tvåklassiga läroverket härstädes blef genom beslut vid 1873 års riksdag utvidgadt till treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareafföningar och arvoden uppgick år 1882 till 9,598 kr. 77 öre. Derjemte utgår 25 kr. årligen af donerad kyrkotionde till musikläraren. Kommunen bidrager årligen till ljus- och vedkassan med ett belopp af omkring 230 kr., vexlande efter olika pris på ved och lysmaterialier.

3. *Läroverkshuset*, taxerad till 23,600 kr., innehåller tillika bostad åt rektor, bestående af 7 rum och kök, hvarjemte ett mindre rum är upplåtet åt äldste kollegan.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 19 och 26, samt utgjorde 1883 års hösttermin 18.

5. Följande *avgifter* upptogs år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsavgift å 4 kr. 50 öre af 6 lärjungar, termins-

afgifter å 1 krona, v.-t. af 21 och h.-t. af 20 lärjungar, tillsammans 68 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kr. 50 öre af 6 lärjungar med 15 kr.; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kr. af 6 lärjungar, terminsafgifter å 4 kr. 50 öre, v.-t. af 14 och h.-t. af 15 lärjungar, tillsammans 148 kr. 50 öre; samt till bygnadsfonden: terminsafgifter å 5 kr., v.-t. af 4 och h.-t. af 10 lärjungar med tillhoppa 70 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan .....	72: 83
Premie- och fattigkassan, deruti inbegripne 500 kronor donerade stipendiemedel .....	597: 40
Biblioteks- och materielkassan .....	273: 83
Bygnadsfonden .....	780: 88
	Kronor 1,724: 94.

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 1,268 invånare.

**Strömstad.**

1. Det förut tvåklassiga läroverket härstädes blef genom beslut vid 1873 års riksdag utvidgadt till treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaflöningar och arvoden uppgick år 1882 till 9,167 kr. 31 öre. Samtidigt utgjorde kommunens bidrag 835 kr., hvaraf 585 kr. i hyra för lokaler och 250 kr. i hyresersättning till rektor och förste kollega.

3. *Nytt läroverkshus* har under åren 1882 och 1883 blifvit uppfördt, och under sistnämnda år färdigt till begagnande. Kostnadsförslaget till detta hus upptog en slutsumma af 28,000 kr.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 20 och 36, men ökade sig 1883 års hösttermin till 39.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kr. 50 öre af 6 lärjungar, terminsafgifter å 3 kr., v.-t. af 33 och h.-t. af 36 lärjungar, tillsammans 234 kr.; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kr. af 6 lärjungar, terminsafgifter å 4 kr. 50 öre, v.-t. af 23 och h.-t. af 23 lärjungar, tillsammans 225 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kr. 50 öre af 6 lärjungar med 15 kr., samt till bygnadsfonden: terminsafgifter å 5 kr., v.-t. af 16 och h.-t. af 17 lärjungar med tillsammans 165 kr.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	214: 92
Biblioteks- och materielkassan.....	422: 37
Premie- och fattigkassan.....	282: 27
Byggnadsfonden.....	5,830: 49
Dana-arf, som i räkenskapen redovisas gemensamt med byggnadsfonden.....	1,960: 53
	Kronor 8,710: 58.

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 2,358 invånare.

## Åmål.

1. Läroverket härstädes har varit treklassigt från utfärdandet af 1856 års läroverksstadga.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaföningar och arvoden uppgick år 1882 till 9,691 kr. 70 öre. Derjemte har staden från och med läsåret 1877—78 till och med innevarande läsår med 1,200 kr. årligen aflönat en extra lärare för upprätthållande af en 4:de klass vid läroverket.

3. *Läroverkshuset*, som ej användes till något annat ändamål, är taxerad till 10,600 kr. Rektorsboställets taxeringsvärde utgör 7,200 kr., men rektor åtnjuter af staden 600 kr. årligen i hyresmedel.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 35 och 58, samt utgjorde 1883 års hösttermin 38.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: terminsavgifter å 2 kr. 50 öre, v.-t. af 56 och h.-t. af 46 lärjungar med tillsammans 255 kr.; till biblioteks- och materielkassan: terminsavgifter å 4 kr. 50 öre, v.-t. af 29 och h.-t. af 23 lärjungar, med tillsammans 234 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsavgifter tillhopa 12 kr. 50 öre; samt till byggnadsfonden: terminsavgifter å 5 kr., v.-t. af 21 och h.-t. af 19 lärjungar, med tillsammans 200 kr.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	2,276: 47
Biblioteks- och materielkassan.....	1,008: 32
Premie- och fattigkassan.....	56: 42
Byggnadsfonden.....	1,242: 99
	Transport 4,584: 20

	Transport	4,584:	20
»Tyska kassan», tillkommen genom frivilliga samman-			
skott för undervisning i tyska språket; — enligt			
domkapitlets beslut af d. 25 Jan. 1865 äro 100			
kr. af räntan anslagne till premie- och fattigkassan		2,603:	74
Fondbesparade räntemedelskassan.....		38,602:	91
			<hr/>
	Kronor	45,790:	85.

Enligt skrifvelse af den 25 Juli 1867 har »direktionen för Fryxell-Langensköldska stiftelsen på Ekholmen å Dalsland anslagit 50 rdr rmt årligen till stipendier vid Åmåls skola, att fördelas i 3:ne sådana, nemligen 2 å 20 rdr och ett å 10 rdr, hvilka vid vårterminens slut skola af skolkollegiet tilldelas ynglingar, utmärkta för flit i studier och goda seder».

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 2,483 invånare.

#### Filipstad.

1. En högre apologistkola med en lärare inrättades här 1836, hvilken 1856 utvidgades till treklassigt läroverk.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareafföningar och arvoden uppgick 1882 till 10,900 kr. Räntan af en fond å 20,000 kr., som blifvit skänkt af ett äldre, nu upplöst bränvinsbolag och stäld till stadsfullmäktiges disposition för främjande af läroverkets utvidgning till femklassigt, användes för närvarande till lön åt en anställd 4:de lärare. Rektor disponerar, utom boställsvåning i läroverkshuset, 3 <sup>3</sup>/<sub>4</sub> tunnland rödd och 8 kappland örödd jord, donerad till »skolemästaren i Filipstad», samt tvänne »skogsrep» å stads-skogen, alltsammans taxeringsvärderadt till 2,500 kr.

3. *Läroverkshus*, tillika innehållande boställe för rektor, är brandförsäkradt till 20,000 kr. Läroverket eger derjemte särskilda ekonomi-, afträdes- och gymnastikhus, tillhopa brandförsäkrade för 15,000 kr.; varande samtliga husen belägna å läroverkets egen tomt.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 25 och 63, samt utgjorde 1883 års hösttermin 46.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kr. 50 öre af 5 lärjungar, termins-afgifter å 3 kr., v.-t. af 61 och h.-t. af 50 lärjungar, tillsammans 355 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kr. af 5 lärjungar, termins-afgifter å 4 kr. 50 öre

v.-t. af 19 och h.-t. af 19 lärjungar, tillsammans 186 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kr. 50 öre af 5 lärjungar med 12 kr. 50 öre; samt till bygnadsfonden: terminsafgifter å 5 kr., v.-t. af 29 och h.-t. af 19 lärjungar, med tillsammans 240 kr.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	442: 15
Biblioteks- och materielkassan.....	412: 61
Premie- och fattigkassan.....	367: 30
Bygnadsfonden.....	570: 97
Karl Fagerbergs premiefond.....	2,060: —
A. L. Sundqvists stipendiefond.....	1,635: 29
Besparade räntefonden.....	19,112: 32

Kronor 24,600: 64.

Sistnämnda fond, som enligt rektors till Komitén lemnade uppgift, den 31 December 1882 skulle uppgå till endast 17,838 kr. 74 öre, är, enligt samma uppgift, »uppkommen genom gjorda besparingar af anslagna löne-medel», och skall förvaltas och användas i enlighet med k. brefvet af den 11 Augusti 1837.

Rektor uppgifver vidare, att läroverkets stipendiemedel skola utgöra ej mindre än 8,720 kr. samt att under vissa förutsättningar räntan af 1,500 kr. kan ytterligare tillkomma.

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 2,930 invånare.

**Arvika.**

1. Detta läroverk, som tillkommit omkring 1857, utvidgades 1866 till treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaföningar och arvoden år 1882 uppgick till 10,400 kr.

3. *Läroverkshuset*, som tillika innehåller rektors boställsrum, är taxerad till 21,500 kr.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 46 och 58, men utgjorde 1883 års hösttermin endast 44.

5. Följande *afgifter* upptogos under år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kr. 50 öre af 13 lärjungar, terminsafgifter å 1 kr. 50 öre, v.-t. af 49 och h.-t. af 50 lärjungar, tillsammans 207 kr.; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kr. af 13 lärjungar, terminsafgifter å 4 kr. 50

öre, v.-t. af 36 och h.-t. af 38 lärjungar, tillsammans 372 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kr. 50 öre af 13 lärjungar med 32 kr. 50 öre; samt till bygnadsfonden: terminsafgifter å 5 kr., v.-t. af 23 och h.-t. af 23 lärjungar med tillhopa 230 kr.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Biblioteks- och materielkassan.....	51: 79
Premie- och fattigkassan.....	30: 35
Bygnadsfonden .....	2,210: 46
30 November stipendiefonden .....	308: 64
Förenings                    » .....	202: 97
	Kronor 2,804: 21.
Deremot häftade ljus- och vedkassan i skuld för.....	29: 95
hvadan sammanräknade behållningen utgjorde	2,774: 26.

7. *Arvika köpings folkmängd* vid 1882 års slut: 1,566 invånare.

**Skellefteå.**

1. Jemlikt k. bref den 29 December 1860 inrättades en tvåklassig skola härstädes, sedan borgerskapet förbundet sig att bygga och underhålla erforderliga skolrum, äfvensom boställsgård åt rektor, eller att åt denne lemna hyresmedel. Det nya läroverket utvidgades kort derefter (1866) till treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaflöningar och arvoden uppgick 1882 till 8,900 kr.

3. Staden Skellefteå, som på sätt redan är nämndt förbundet sig att bekosta läroverkshus, har tils vidare för ändamålet upplåtit halfva nedre våningen af stadshuset, hvilket för öfrigt användes till hotell och sessionsrum för stadens rådhusrätt och magistrat. Sjelfva undervisningslokalen är proportionsvis värderad till 15,000 kr. Till rektor utgå i hyresmedel 400 kr.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 24 och 30, hvilken senare siffra äfven uppnåddes höstterminen 1883.

5. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kr. 50 öre af 10 lärjungar, terminsafgifter å 3 kr. 50 öre, v.-t. af 22 och h.-t. af 27 lärjungar, tillsammans 216 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kr. af 10 lärjungar, terminsafgifter å 4 kr.

50 öre, v.-t. af 17 och h.-t. af 17 lärjungar, tillsammans 183 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kr. 50 öre af 10 lärjungar med 25 kr.; samt till bygnadsfonden: termins-afgifter å 5 kr., v.-t. af 6 och h.-t. af 5 lärjungar med tillsammans 55 kronor.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan .....	56: 32
Premie- och fattigkassan .....	66: 52
Biblioteks- och materielkassan .....	471: 83
Bygnadsfonden .....	2,420: 78
Mallminska stipendiefonden .....	2,770: —
Svartlingska d:o .....	525: —
Klockhoffska d:o .....	624: 75
	Kronor 6,935: 20.

7. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 960 invånare.

Örnsköldsvik.

1. Jemlikt k. bref den 29 December 1860 skulle ett tvåklassigt läroverk inrättas härstädes, dock med vilkor att köpingen bekostade erforderligt skolhus samt boställe åt rektor. Sedermera blef detta läroverk genom beslut vid 1874 års riksdag utvidgadt till treklassigt.

2. *Statsverkets bidrag* till lärareaföningar och arvoden uppgick 1882 till 8,405 kr. 95 öre.

3, I *läroverksbyggnaden*, som är taxerad till 24,000 kr., inrymmes utom bostad åt rektor äfven folkskola, telegrafstation och bostad för folkskollärarynnan.

4. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 21 och 69, samt utgjorde 1883 års hösttermin 56.

5. Följande *afgifter* upptogos 1882: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift å 4 kr. 50 öre af 11 lärjungar, terminsafgift å 3 kr., v.-t. af 57 lärjungar och å 4 kr. h.-t. af 69 lärjungar, tillsammans 496 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift å 3 kr. af 11 lärjungar, terminsafgifter å 4 kr. 50 öre, v.-t. af 42 och h.-t. af 49 lärjungar, tillsammans 442 kr. 50 öre; till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift å 2 kr. 50 öre af 11 lärjungar med 27 kr. 50 öre; samt till byg-

nadsfonden: terminsafgifter å 5 kr., v.-t. af 28 och h.-t. af 35 lärjungar med tillhopa 315 kr.

6. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Biblioteks- och materielkassan.....	73: 93
Premie- och fattigkassan.....	30: 05
Byggnadsfonden.....	2,602: 71

Kronor 2,706: 69.

Deremot eger ljus- och vedkassan en skuld å..... 126: 82  
så att den verkliga behållningen utgör 2,579: 87.

7. *Köpingens folkmängd* år 1882: 837 invånare.

Sammanräknade statsbidraget till lärareaflöningar och arvoden vid de treklassiga läroverken uppgick år 1882 till 176,368 kronor 88 öre.

## B) *Tvåklassiga pedagogier.*

Hjo.

1. *Äldre lönetillgångar.* De till denna läroanstalt anslagna allmänna medel hafva varit 10 tunnor 16 kappar kronotonde, äfvensom 16 rdr 50 öre djeknepenningeersättning. År 1832 donerade Abr. Jachæus till skolan ett kapital af 1,500 rdr, hvars ränta skulle med 75 rdr användas till löneförbättring åt läraren och med 15 rdr till premier åt lärjungarne. Pedagogien egde dessutom tvänne andra donationer, nemligen den Vigholmska, 1,500 rdr, hvilka ännu 1859 icke blifvit till skolan öfverlemnade, och den Anderssonska donationen, hvaraf 4,000 rdr voro anslagna till uppförande af ett nytt skolhus, och räntan af 2,000 rdr skulle användas till understöd åt behöfvande förtjente ynglingar.

2. *Nuvarande löneförhållanden.* Sedan pedagogien, enligt k. bref den 12 November 1858, erhållit tvänne lärare, upptager den nu gällande staten följande lönebelopp:

till rektor, af statsmedel .....	3,500: —
» kollega, d:o .....	3,335: —
» gymnastiklärare, d:o .....	300: —
» sånglärare, d:o .....	200: —
	7,335: —

Härjemte uppbär kollegan af donationsmedel årligen 165 kr., nemligen 75 kr. ur Jachæi och 90 kr. ur Vigholms donationsfond samt innehar boställe i läroverkshuset, beräknadt till ett värde af 500 kr. Rektor har ej något boställe, ej heller ersättning derför.

3. *Undervisningslokal.* Pedagogien är inrymd i särskildt hus, taxerad till 30,000 kr., hvilket, enligt hvad nyss är sagdt, jemväl innehåller bostad för kollegan.

4. *Undervisningen* omfattar 1:sta och 2:dra klassens kurser.

5. *Lärjungarnes antal*, som under åren 1873—79 vexlat mellan 28 och 47, har sedermera oafbrutet nedgått och utgjorde vårterminen innev. år endast 11.

6. Följande *afgifter* upptogos år 1882: till egna kassan inskrifningsavgift v.-t. af 3 och h.-t. af 8 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller 49 kr. 50 öre; till kassan för terminsavgifterna, v.-t. af 10 och h.-t. af 10 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller 90 kr.; samt till premie- och fattigkassan inskrifningsavgift af 11 lärjungar, hvardera 1 krona, eller 11 kr.

7. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Egna kassan.....	1,100: —
Terminsavgifternas kassa .....	561: 32
Premie- och fattigkassan .....	11: —
Abr. Jachæi donationsfond .....	1,852: 82
Vigholmska d:o .....	1,517: 07
Förhoppningarnas fond.....	565: 88
Mag. Joh. Anderssons donationsfond .....	2,752: 41

Kronor 8,360: 50.

8. *Folkmängd* vid 1882 års slut: 1,359 invånare.

#### Södertelje.

1. Pedagogen har åtnjutit i lön 32 t:r kronotonde och 38 rdr 38 öre djeknepenningsersättning. Genom testamente af frih. E. Lowisin den 12 Januari 1678 var en löneförhöjning åsyftad, dock mot förbindelse af predikoskyldighet. Af denna donation återstod 1859 dels 2 tunn. 6 $\frac{1}{4}$  kappl. åker och en tomt i staden, för hvilka arrendet uppgick till 80 rdr, samt dels 192 lisp. hö och 12 rdr i penningar, af statsverket lemnade i ersättning för en äng med tillhörande åkervret, som blifvit afstådd till Södertelje kanal, om hvilken ersättning likväl rättegång pågick med stadens fattigvårdsstyrelse, som deraf satt sig i besittning.

2. Genom k. br. den 12 November 1858 erhöll pedagogien tvänne lärare. Den nu gällande staten upptager:

rektor.....	2,500:—
kollega.....	3,500:—
gymnastiklärare.....	300:—
sånglärare.....	200:—
teckningslärare (enl. k. br. 3 Aug. 1877)	200:—

6,700 kr., hvilket belopp helt och hållet utgår af statsmedel. *Staden* betalar 750 kronor till en extra lärare och 500 kr. i hyresersättning åt rektor.

3. *Undervisningslokalen*, som 1881 reparerades och utvidgades, är inrymd i nedre våningen af stadens rådhus, hvilken våning derjemte innehåller lokal för sparbank och bostad för stadsvaktmästaren. Öfre våningen innehåller en större lärosal för gossefolkskolan samt rum för magistratens m. fl. sammanträden. Rådhusets taxeringsvärde 20,000 kr. Gymnastikhuset, uppfördt å rådhusets tomt, är taxerad till 8,000 kr.

4. *Lärokurserna* motsvara i allmänhet allmänna läroverkens klasser I—III.

5. *Lärjungeantalet* har vexlat mellan 25 och 38, och utgjorde sistlidne vårtermin 33.

6. *Afgifter*: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift v.-t. af 3 och h.-t. af 8 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre; terminsafgift v.-t. af 38 och h.-t. af 32 lärjungar, hvardera 4 kr., tillsammans 329 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan, inskrifningsafgift af 11 lärjungar å 3 kr., terminsafgift v.-t. af 21 och h.-t. af 18 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre; tillsammans 208 kr. 50 öre; till premie- och fattigkassan inskrifningsafgift af 11 lärjungar hvardera 2 kr. 50 öre, eller 27 kr. 50 öre; samt till bygnadsfonden, terminsafgifter v.-t. af 11 och h.-t. af 12 lärjungar, hvardera 5 kr., tillsammans 115 kr.

7. *Kassabehållningar*:

Ljus- och vedkassan.....	427: 74
Biblioteks- och materielkassan.....	242: 18
Premie- och fattigkassan.....	198: 23
Bygnadsfonden.....	3,701: 10

Kronor 4,569: 25.

8. *Folkmängd*: 3,582 invånare.

## Köping.

1. Denna skola, känd sedan 1522, har varit försedd med 2:ne lärare, rektor och kollega, intilldess genom k. br. den 6 Maj 1843 kollegatjensten, i anseende till lörens otillräcklighet, indrogs och pedagogien förenades med folkskolan. Från denna tid, till dess pedagogien genom k. br. den 12 November 1858 å nyo erhöill tvänne lärare, utgjorde pedagogens eller rektors lön, utom boställsgård, *spannmål*: 19 t:r 21 kp:r kronotionde,  $\frac{2}{3}$  råg och  $\frac{1}{3}$  korn; 10 t:r  $22\frac{43}{57}$  kp:r,  $\frac{1}{2}$  råg och  $\frac{1}{2}$  korn; samt  $10\frac{30}{2717}$  kp:r korn, s. k. Rättviksgratial; *penningar*: a) 4 procent af taxeringsvärdet å dels den rektorsgården åtföljande jord,  $2\frac{1}{32}$  tunnland, och dels af brukspatron Hisings donation,  $5\frac{13}{32}$  tunnland, utgörande 49 rdr 9 öre; b) 5 procent af Ramsellska donationen 20 rdr 84 öre; c) ur stadens kassa 56 rdr 25 öre; d) räntan å en besparad rektorslön 50 rdr 51 öre; och e) djeknepenningeersättning 46 rdr 13 öre; tillsammans 222 rdr 82 öre.

Till kollegan vid Köpings skola skänktes dels år 1701 af domprosten i Vesterås doktor Douvan 3 tld åker och ungefär lika mycket äng, och dels 1722 af brukspatron Mich. Hising och hans hustru Margareta Frodbohm 3 tld 11 kpld åker och ängsjord inom Köpings stads område, hvarjemte dessa makar år 1748 donerade en gård till boställe åt kollegan. Af den Ramsellska donationens kapital, som från början utgjort  $666\frac{2}{3}$  rdr rgs, skulle  $\frac{5}{8}$  af räntan, beräknad efter 6 procent, tillfalla rektor med 25 rdr, och  $\frac{3}{8}$  kollegan med 15 rdr. Då kollegatjensten indrogs, blef så väl afkomsten af den Douvanska donationen som den del af räntan å Ramsellska donationen, hvilken förut tillfallit kollegan, genom k. br. den 6 Maj 1843 anslagen till stadens folkskollärare. Den åt kollegan donerade boställsgården utbyttes först mot en annan, och denna blef sedermera med K. M:ts tillstånd försåld och köpeskillingen använd för den nya skolhusbyggnaden. Sedan kollegatjensten ånyo blifvit tillsatt, synes åtminstone den donerade jorden hafva återgått till kollegan.

2. Nu gällande *stat* upptager följande belopp, att utgå af statsmedel:

till rektor.....	3,323: 32
» kollega.....	1,270: —
» gymnastiklärare.....	300: —

Transport 4,893: 32.

	Transport 4,893: 32
till sånglärare .....	200: —
» teckningslärare .....	200: —

Kronor 5,293: 32.

Rektor åtnjuter, enl. samma stat, tillika följande löneförmåner: uppskattad inkomst af stadsjord 49 kr. 9 öre; af staden värdet af  $7\frac{1}{2}$  famn ved å 7 kr. 50 öre = 56 kr. 25 öre; af rektorslönefonden 50 kr. 51 öre och af donationsmedel 20 kr. 83 öre, tillsammans 176 kr. 68 öre, med tillägg af hvilket belopp rektorslönen således uppgår till 3,500 kr., hvartill kommer förmånen af fri bostad.

Kollegan åtnjuter, utom den kontanta lönen, inkomst af stadsjord, beräknad till 230 kr., hvarigenom hans lön uppgår till 1,500 kr. Han uppbär derjemte af staden 225 kronor i hyresersättning.

3. *Läroverkshuset*, som uppfördes 1841, innehåller, jemte böningsrum för rektor och folkskolläraren, ett större rum för folkskolan samt tvänne lärosalar för pedagogien. Taxeringsvärdet å skolhuset utgör 15,800 kr. och å gymnastikhuset 10,000 kr.

4. *Undervisningen* omfattar i regeln till och med 4:de klassens kurser.

5. *Lärjungeantalet*, som vexlat mellan 32 (1873) och 55 (1878), utgjorde sistlidne vårtermin 36.

6. Följande *avgifter* upptogos: till ljus- och vedkassan, inskrifningsavgift v.-t. af 1 och h.-t. af 7 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, samt »frivilliga bidrag» v.-t. af 18 och h.-t. af 17 lärjungar, hvardera 2 kr. 25 öre, tillsammans 114 kr. 75 öre; till materielkassan, inskrifningsavgift af 8 lärjungar, hvardera 3 kr., och terminsavgifter, v.-t. af 34 och h.-t. af 31 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, tillsammans 316 kr. 50 öre; och till premie- och fattigkassan, inskrifningsavgift af 8 lärjungar, hvardera 2 kr. 50 öre, samt frivillig avgift v.-t. af 1 och h.-t. af 4 lärjungar, hvardera 2 kronor, eller tillsammans 30 kronor.

7. *Kassor och fonder* vid 1882 års slut:

Ljus och vedkassan .....	236: 98	
Materielkassan .....	189: 78	
Premie- och fattigkassan .....	11: 72	438: 48
Hisingska stipendiefonden .....	1,293: 33	
Parkiska premiefonden .....	1,020: 43	2,313: 76

Transport 2,752: 24

	Transport	2,752: 24
Bellanderska sammanskottsfonden.....	921: 06	
Lennqvistska stipendiefonden.....	525: —	
Tyko Bellanders minnesfond.....	154: 90	
Rudolf Bellanders d:o .....	150: 40	
Lundbergiska stipendiefonden .....	505: —	
»Karl Hofgrens minne».....	500: —	
Rektorslönefonden .....	886: 25	3,642: 61
		<u>Kronor 6,394: 85.</u>

Angående de här ofvan uppräknade fonderna hafva följande upplysningar inhemtats:

*Hisingka stipendiefonden* utgöres af 2:ne donationer af ofvan omförmälde M. Hising, den ena enligt gåfvobref af den 2 Maj 1724 å 1,466 daler 21 $\frac{1}{3}$  öre silfvermynt till fond för 3 stipendier vid Köpings skola, och den andra enligt gåfvobref af den 19 Maj 1748 å 1,200 daler silfvermynt, likaledes för 3 skolgossar i Köpings skola. Båda dessa kapital skola innestå i rikets bank mot 4 $\frac{1}{2}$  procent ränta.

*Parkiska premiefonden* erhöles 1855 genom testamente af handlanden i Vesterås J. T. Park till belopp af 1,000 rdr rmt, »deraf räntan skall användas till belöning för flitiga skolbarn».

*Bellanderska sammanskottsfonden* utgör ett vid firande af framl. prosten O. R. Bellanders 25-åriga inspektorat den 16 Maj 1859 sammanskjutet kapital af 885 kronor, hvaraf räntan årligen skall utdelas till någon eller några af församlingens söner vid Köpings skola.

*Lennqvistska stipendiefonden* har tillkommit genom källarmästaren J. Lennqvists och hans hustrus gåfvobref den 7 Juni 1859 å 525 rdr rmt, hvaraf årliga räntan såsom stipendium tilldelas 2 fattige och välartade lärjungar af stadens barn i Köpings skola.

*Tyko Bellanders minne.* Prosten O. R. Bellanders och hans hustrus gåfvobref den 14 April 1861 å 150 rdr rmt, hvaraf årliga räntan skall vid vårterminens slut tilldelas en lärjunge i rektorsklassen af Köpings skola.

*Rudolf Bellanders minne.* Samma makars gåfvobref den 26 Augusti 1861 å 150 rdr rmt, hvaraf årliga räntan skall vid hvarje hösttermins slut tilldelas en lärjunge i Köpings skolas rektorsklass.

*Lundbergiska stipendiefonden.* har tillkommit genom testamente efter enkan Maria Lundberg å 500 rdr rmt, hvaraf räntan år-

ligen tilldelas trenne medellösa lärjungar i Köpings skolas rektorsklass.

*Karl Hofgrens minnesfond*, enligt rådman A. Malmqvists gåfvobref den 12 December 1874 å 500 kronor, hvaraf årliga räntan skall utdelas som stipendium till en vid läroverket studerande yngling.

*Besparade rektorsslönefonden*. Denna fond, som utgör 886 kr. 25 öre, samlades under rektorstjenstens ledighet åren 1837—41 för att med årliga räntan förbättra lönen till rektor.

8. *Folkmängd*: 3,152 invånare.

#### Nora.

1. Denna skola känd sedan 1620, var försedd med tvänne lärare, rektor och kollega, intilldess den senare tjensten 1832 indrogs, hvarefter rektor, enl. k. resol. den 18 Maj 1836, fick uppbara hela lönen. Denna lön utgick till år 1858, då denna skola i likhet med flere andra ånyo erhöll tvänne lärare, på följande sätt: *Spanmål*, kronotonde 19 t:r 21 kp:r,  $\frac{2}{3}$  råg och  $\frac{1}{3}$  korn; 1 t:a 8 kp:r,  $\frac{1}{2}$  råg och  $\frac{1}{2}$  hafre; 6 t:r  $6\frac{45}{57}$  kp:r,  $\frac{1}{2}$  råg och  $\frac{1}{2}$  korn; »Rättviksgratial»  $10\frac{30}{2717}$  kp:r korn, och bibeltrycksspanmål 16 kp:r. *Penningar*: a) ersättning för tackjern, som förut utgick från Nora och Jernboås socknar, 447 rdr 19 öre<sup>1)</sup>; b) djeknepenningersättning 53 rdr 4 öre; c) 4 procent af taxeringsvärdet å 17 kpl. stadsjord 9 rdr; d) ränta å ett af framlidne rektor i Nora, J. Mauzelius donerad kapital (400 rdr bko) efter 5,7 procent 34 rdr 20 öre; e) ränta å Frans Erssons i Pershyttan år 1764 gifna donation 1,000 daler kopparmynt 5 rdr; och f) ersättning af stadskassan för påskören 39 rdr; tillsammans 587 rdr 43 öre.

2. Nu gällande *stat* upptager följande lönebelopp af statsmedel:

rektor.....	3,500: —
kollega.....	2,951: 80
gymnastiklärare.....	300: —
sånglärare.....	200: —

Kronor 6,951: 80.

Rektor erhåller derjemte af staden 400 kronor i hyresersättning. Kollegan åtnjuter utom ofvannämnda belopp dels uppskattad in-

<sup>1)</sup> Denna ersättning beviljades vid 1847—48 årens riksdag, på det denna afgift, som utgick med  $2\frac{1}{2}$  lisp. tackjern af hvart besutet matlag och derjemte ansågs vara af samma natur som djeknepenningarne, måtte i stället få användas till sockenskolornas nytta, på sätt af församlingarna blifvit yrkad.

komst af stadsjord 9 kronor och dels räntan af de här ofvan under d) och e) upptagna donationsmedlen 39 kr. 20 öre, med tillägg hvaraf hans hela löneinkomst uppgår till 3,000 rdr. Den ur stadskassan förut utgående ersättningen för påskören 39 rdr, utgår enligt k. bref den 16 Juni 1875 af statsmedel, sedan stadens invånare på allmänrådstuga den 29 December 1873 beslutit att från och med det följande året ej vidare utgöra nämnda belopp, samt riksdagen, på derom gjord framställning, beviljat härför erforderliga medel. — Till *ved* i pedagogien betalas deremot årligen 60 kronor, hälften af staden och hälften af den odelade landsförsamlingen.

3. *Läroverkshuset*, uppfördt 1841 och taxerad till 25,000 kronor, användes till åtminstone  $\frac{3}{4}$  för folkskolornas behof. Gymnastikhuset, taxerad till 6,000 kronor, användes äfven till hvarje-handa sammankomster och tillställningar samt till lokal för nattvårdsungdomens läsning.

4. *Undervisningen* omfattar till och med 4:de klassens kurser.

5. *Lärjungeantalet* har vexlat mellan 33 (1881) och 53 (1876) samt utgjorde 1883 års vårtermin 36.

6. Följande *afgifter* upptogos: till ljus- och vedkassan, inskrifningsafgift för 12 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, och särskild taxering v.-t. af 31 lärjungar från 25 öre till 1 krona 50 öre af hvardera, samt h.-t. af 36 lärjungar till samma belopp, utgörande sammanräknade inkomsten af nämnda afgifter och särskilda taxering 116 kr. 50 öre; till materielkassan, terminsafgifter v.-t. af 17 och h.-t. 20 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller tillsammans 166 kr. 50 öre; samt till premie- och fattigkassan inskrifningsafgift af 12 lärjungar, hvardera 1 krona, och frivilliga gåfvor 2 kr., tillsammans 14 kr.

7. *Kassor och fonder:*

Ljus- och vedkassan .....	22: 23
Materielkassan .....	2,282: 91
Premie- och fattigkassan, deri inberäknadt Gabrielssonska gåfvomedlen och »gåfvan af Maj 1876» .....	497: —
Norénska fonden .....	243: 74
Forsellska d:o .....	1,118: 79

Kronor 4,164: 67.

Angående pedagogiens fonder har följande inhemtats:

*Gabrielssonska gåfvomedlen.* Den 11 Mars 1779 lemnades af häradsdomaren Olof Gabrielsson i Bondeborn 50 rdr specie med

föreskrift, att räntan deraf skulle användas till anskaffande af böcker åt behöfvande lärjungar i Nora skola. Genom besparade räntor utgöra dessa gåfvomedel nu i kapital 355 kronor.

*Norénska fonden.* Denna fond, ursprungligen utgörande 130 kronor, är genom testamente den 18 April 1859 af framl. komministern i Julita P. M. Norén donerad till »Nora stadsskola». Genom å Mauzeliska donationen under den fleråriga kollega-vakansen besparade räntemedel, hvilka enligt k. resol. den 2 Oktober 1868 anslagits till denna fond, förökades den med 97 kr. 50 öre; och sedan fonden genom outdelade räntemedel under ett par år ytterligare förökats, uppgår den numera till det här ofvan angifna belopp.

*Forsellska fonden.* Denna fond, som »still minne af representationsfrågans lyckliga utgång» af framl. bruksegaren O. Forsell donerats till Nora stadspedagogi, utgjorde från början 500 kronor, men har sedermera, genom af O. Forsells sterbhusdelegare den 8 Juni 1877 utfärdadt gåfvobref, förökats med ytterligare 500 kr. och utgör således 1.000 kr., hvaraf räntan med tre fjerdedelar skall såsom stipendier årligen utdelas och en fjerdedel till fondens förökande afsättas.

»Gåfvan af Maj 1876.» Dessa medel, utgörande 50 kr. och i Maj 1876 af onämnd person skänkta till pedagogien, skola såsom ett oförminskeligt kapital tillhöra premie- och fattigkassan och med densamma bokföras.

8. *Folkmängd:* 1,481 invånare.

#### Hedemora.

1. Denna skola har funnits från 1589 och hade tvänne lärare till 1827, då kollegatjensten indrogs, men erhöll åter tvänne lärare genom k. br. 12 November 1858. Under mellantiden utgjorde pedagogens lön, utom boställsgård, dels *spannmål:* 20 t:r kronotionde,  $\frac{1}{2}$  råg,  $\frac{1}{4}$  korn och  $\frac{1}{4}$  dubbelhafre, 6 t:r  $\frac{6^{45}}{57}$  t:r d:o,  $\frac{1}{2}$  råg och  $\frac{1}{2}$  korn, samt »Rättviksgratial»  $\frac{2^{1090}}{2717}$  kp:r korn; dels *penningar:* djeknepenningeersättning 91 rdr 62 öre; räntan af donerad, till 1 tld  $\frac{5^{336}}{1000}$  kpld reducerad stadsjord 5 rdr 23 öre samt påskpenningar af staden, som dock utföllo trögt, i medeltal 75 rdr, eller tillsammans 171 rdr 85 öre.

2. Nu gällande *lönestat* upptager, af statsmedel:

till rektor .....	2,494: 77
» kollega .....	2,500: —
» gymnastiklärare .....	300: —
» sånglärare .....	200: —
	Kronor 5,494: 77.

Härjemte upptages i riksstaten inkomst för rektor af (16 kvadratref reducerad) jord med ett taxeringsvärde af 1,120 kr., till 5 kr. 23 öre, så att hela lönen skall utgöra 2,500 kr., utom fri bostad. Den ifrågavarande jorden uppgifves af rektor vara till större delen donation och resten tillkommen genom byte mot en del af skolans gårdsplats.

3. Pedagogien är inrymd i ett särskildt hus, taxerad till 9,000 kr., hvars öfre våning, 5 rum och kök, användes till rektorsboställe.

4. *Lärokurserna* motsvara i allmänhet 4:de klassens.

5. *Lärjungeantalet*, som år 1873 uppgick till 31, nedgick följande året till 18, utgjorde 1876 blott 7, men har sedermera något stigit och utgjorde sistlidne vårtermin 11.

6. Följande *avgifter* upptogos: till ljus- och vedkassan, inskrifningsavgift v.-t. af 1 och h.-t. af 4 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, »sammanskottsmedel» v.-t. af 11 lärjungar, hvardera 6 kr., h.-t. af 11 d:o, hvardera 3 kr. 50 öre, tillsammans 127 kr.; till biblioteks- och materielkassan, inskrifningsavgift af 5 lärjungar, hvardera 3 kronor; terminsavgift v.-t. af 11 och h.-t. af 11 lärjungar, hvardera af 4 kr. 50 öre, tillsammans 114 kr.; samt till premie- och fattigkassan inskrifningsavgift af 5 lärjungar à 2 kr. 50 öre, eller 12 kr. 50 öre.

7. *Kassabehållningar:*

Ljus- och vedkassan .....	63: 96
Biblioteks- och materielkassan .....	190: 91
Premie- och fattigkassan .....	310: —
	Kronor 564: 87.

I sistnämnda kassa ingår 300 kr. stipendiemedel, den s. k. Wigelstedtska fonden, grundad år 1831 med ett af handlanden Wigelstedt donerad kapital af 100 rdr rmt, hvilken fond förvaltas af stadens drätselkammare.

8. *Folkmängd:* 1,343 invånare.

## Grenna.

1. I Karl XI:s förnyade privilegier för Grenna af d. 28 Januari 1693 ansågs nödvändigt, att en pædagogus i staden funnes, till hvars underhåll anslogs socknegången af Grenna socken, »förutan det han af dess disciplar hafver att undfå och bekomma». Hans inkomster blefvo sedermera ökade, så att han innan skolan genom 1858 års k. bref erhöill tvänne lärare, uppbar  $10\frac{1}{2}$  t:r spanmål, arrendet för en trädgård 25 rdr, samt djeknepenningesättning 12 rdr rmt.

2. Nu gällande *lönestaten* upptager af statsmedel:

till rektor .....	3,000: —
» kollega.....	1,475: —
» gymnastiklärare.....	300: —
» sånglärare .....	200: —
	Kronor 4,975: —.

Rektor innehar dessutom boställe, taxerad till 9,200 kronor, hvarjemte kollega uppbar arrende af en trädgård med 25 rdr, så att dennes lön uppgår till 1,500 kronor.

3. *Läroverkshuset*, taxerad till 3,000 kr., användes icke till något annat ändamål.

4. *Lärokurserna* motsvara i allmänhet 3:dje klassens.

5. *Antalet lärjungar*, som under åren 1873—77 vexlade mellan 20 och 28, har sedermera hållit sig mellan 16 och 19, samt utgjorde sistlidne vårtermin jemväl 19.

6. Följande *afgifter* upptogos: till ljus- och vedkassan, inskrifningsafgift h.-t. af 7 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, samt terminsafgift v.-t. af 17 och h.-t. af 19 lärjungar, hvardera 2 kr. 50 öre, tillsammans 121 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan, inskrifningsafgift af 7 lärjungar å 3 kr., samt terminsafgifter v.-t. af 4 och h.-t. af 8 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller tillsammans 75 kr.; till premie- och fattigkassan, inskrifningsafgift af 7 lärjungar å 2 kr. 50 öre, eller 17 kr. 50 öre; samt till *byggnadsfonden*, v.-t. af 4 och h.-t. af 7 lärjungar, hvardera 5 kronor, eller tillsammans 55 kr.

7. *Kassor och fonder*:

Ljus- och vedkassan.....	201: 69
Biblioteks- och materielkassan.....	828: 65

Transport 1,030: 34.

	Transport 1,030: 34	
Premie- och fattigkassan.....	341: 30	
Byggnadsfonden .....	2,041: 68	
Andréska stipendiefonden:		
kapital.....	75: —	
besparad ränta .....	3: 50.	78: 50
		<hr/>
		Kronor 3,491: 82.

8. *Folkmängd*: 1,315 invånare.

### Kungelf.

1. Före 1809 egde skolan härstädes tvänne lärare, men sedermera blott en, intill dess jemlikt k. br. den 12 November 1858, åter tvänne lärare blifvit anställda. Den förut varande pedagogens lön utgjorde 17 tunnor 16 kpr kronotonde, 5 tunnor bibeltrycks-spanmål och 24 rdr 5 öre djeknepenningar af statsverket. Af staden åtnjöts 12 rdr 50 öre i penningar jemte rättighet till offer och yste, äfvensom till bete för 2 till 3 kreatur, och  $\frac{1}{2}$  borgarjordlott, utarrenderad för 30 rdr rmt, samt slutligen 14 rdr 96 öre, utgörande afkastningen af donationsmedel 249 rdr 33 öre.

2. Nu gällande *lönestat* upptager af statsmedel:

till rektor.....	3,500: —
» kollega.....	1,387: 54
» gymnastiklärare.....	300: —
» sånglärare.....	200: —
	<hr/>

Kronor 5,387: 54.

Rektor uppbär derjemte af staden 400 kronor såsom hyresersättning. Kollegan åtnjuter af staden, enligt k. br. den 7 Augusti 1862, såsom ersättning i ett för allt för förut innehafda förmåner, 100 kronor, samt ränta efter 5 procent af förut nämnda donationsmedel 249 kr. 33 öre med 12 kr. 46 öre, hvadan hela kollegalönen således uppgår till 1,500 kr.

3. Pedagogien är inrymd i stadens nya folkskolehus (tax. värde 26,500), der den begagnar 2 salar med tillhörande gemensam korridor, samt en vind till bibliotek och förvaringsrum. De af pedagogien begagnade salarne äro egentligen afsedda för en ny småskola och slöjdskola, hvilka kommunen anser för närvarande öfverflödiga.

4. *Undervisningen* omfattar i allmänhet 4:de klassens kurser, med tillökning af engelska.

5. *Lärjungeantalet*, som under flere år utgjorde 16 eller 17, höjde sig 1881 till 28, följande året till 34, och uppgick nästlidne vårtermin till 32.

6. *Afgifter* upptogos: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift af 12 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, »sammanskott» v.-t. af 26 och h.-t. af 32 lärjungar, hvardera 1 krona, tillsammans 112 kronor; till materielkassan: terminsafgift v.-t. af 26 och h.-t. af 32 lärjungar à 4 kr. 50 öre, eller tillhopa 261 kr.; samt till premie- och fattigkassan: inskrifningsafgift af 12 lärjungar, hvardera 1 krona, eller 12 kronor.

7. *Kassor och fonder* äro följande:

Ljus- och vedkassan .....	110: 72
Materielkassan .....	2,700: 76
Premie- och fattigkassan .....	5: 28
Skolans donationsfond:	
kapital .....	279: 81
besparad ränta .....	1: 92
	281: 73
Lärarens donationsfond .....	249: 33
Sievertssonska stipendiefonden .....	9,921: 45.
	<hr/>
	Kronor 13,269: 27.

Skolans och lärarens donationsfonder uppgifvas förskrifva sig från 1600-talet. Stipendiefonden har tillkommit genom ett af mamsell Birgitta Kristina Sievertsson den 25 Januari 1817 upprättadt testamente. Denna fond, som eger ett af K. M:t den 4 September 1829 fastställt förvaltningsreglemente, innehade vid 1882 års slut frälseräntor till belopp af 7,235 kr., utlånta medel 1,700 kr., utestående fordringar 804 kr. 43 öre och kontant 182 kr. 2 öre, eller tillhopa 9,921 kr. 45 öre.

8. *Folkmängd*: 1,002 invånare.

#### Kungsbacka.

1. Enligt 1859 års uppgifter åtnjöt den förutvarande ensamme läraren i årlig lön 30 tunnor kronotonde, äfvensom 4  $\frac{1}{2}$  tunnor bibeltrycksspannmål,  $\frac{1}{2}$  råg och  $\frac{1}{2}$  korn. Staden bestod boställsrum eller hyresmedel, hvarjemte pedagogen uppbar årliga räntan (5,7 proc.) 85 rdr 50 öre å en år 1829 af handlanden Jeansson till förbättring af lärarens lön gjord donation af 1,500 rdr rmt.

## 2. Nu gällande lönestat upptager af statsmedel:

till rektor .....	2,500: —
» kollega .....	1,414: 50
» gymnastiklärare .....	300: —
» sånglärare .....	200: —

Kronor 4,414: 50.

Rektor åtnjuter derjemte af staden 200 kr. i hyresmedel och kollegan uppbär den här ofvan omförmälda räntan af »Jeanssonska donationen» 85 kr. 50 öre, hvarigenom hans lön uppgår till 1,500 kronor.

3. Af läroverkshuset (tax. värde 10,000 kr.), användes  $\frac{2}{3}$  till telegrafstation och folkskola.

4. *Undervisningen* omfattar till och med 3:dje klassens kurser.

5. *Lärjungarnes antal* utgjorde före 1880 i medeltal 11, men har sedermera fördubblats och uppgick sistlidne v.-t. till 20.

6. Afgifter upptogos: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift af 7 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre; »bidrag» v.-t. af 21 och h.-t. af 23 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller tillsammans 229 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: inskrifningsafgift med 3 kr., hvardera af 7 lärjungar, terminsafgift v.-t. af 21 och h.-t. af 23 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, tillsammans 219 kr.; samt till premie- och fattigkassan, inskrifningsafgift af 7 lärjungar à 2 kr. 50 öre eller 17 kr. 50 öre.

7. *Kassor och fonder:*

Ljus- och vedkassan .....	211: 48
Biblioteks- och materielkassan .....	216: 21
Premie- och fattigkassan (deraf af kyrkorådet räntor å Hermanska donationen 609: 30) .....	724: 81.

Kronor 1,152: 50

Dessutom har skolan en af mamsell Johanna Elisabet Herman år 1834 donerad fond, »Hermanska beklädnadsfonden», med ett kapital numera af 2,097 kronor, hvars ränta användes till fattiga skolbarns beklädnad.

8. *Folkmängd:* 691 invånare.

### Borgholm.

1. Vid 1840 års riksdag anvisades för en skolinrättning på Öland 400 rdr banko, i följd hvaraf denna pedagogi enligt k. br.

den 25 Januari 1841 inrättades, hvarefter densamma jemlikt 1858 års bref erhöill tvänne lärare.

2. Nu gällande *lönestat* upptager:

till rektor .....	3,500: —
» kollega .....	1,500: —
» gymnastiklärare .....	300: —
» musik- och sånglärare .....	200: —
	Kronor 5,500: —

Rektor innehar derjemte särskildt boställe, taxerad till 6,000 kronor.

3. *Läroverkshuset* utgör till något mer än hälften stadens kyrka. Denna eller kyrkans andel är åsatt ett taxeringsvärde af 25,000 kr.; skolans andel deremot 15,000 kr.

4. *Lärokurserna* omfatta endast till och med 2:dra klassens kurser.

5. *Lärjungeantalet* har vexlat mellan högst 30 (1877) och lägst 17 (1875) samt utgjorde nästlidne vårtermin 18.

6. Följande *avgifter* upptogos: till egna kassan inskrifningsavgift af 3 lärjungar å 4 kr. 50 öre, eller 13 kr. 50 öre; till materielkassan, skolavgift v.-t. af 12 och h.-t. af 10 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, tillsammans 99 kr.; till premie- och fattigkassan, inskrifningsavgift af 3 lärjungar å 1 krona, eller 3 kr.; och till bibliotekskassan, inskrifningsavgift af 3 lärjungar, hvardera 50 öre, eller 1 krona 50 öre.

7. *Kassabehållning:*

Materielkassan .....	1,634: 60
Bibliotekskassan .....	70: 66 1,705: 26.

Häriifrån afgå *skulder:*

Egna kassan .....	235: 54
Premie- och fattigkassan .....	1: 56 237: 10.
hvidan den verkliga kassabehållningen utgjorde	1,468: 16.

Enligt rektors till Komitén lemnade uppgift eger pedagogien 600 kr. donerade stipendiemedel.

8. *Folkmängd* 909 invånare.

## C) Enklassiga pedagogier.

### Öregrund.

1. *Äldre lönetillgångar.* Enligt 1859 års här ofvan omfördälda uppgifter var denna pedagogi då delad i tvänne afdelningar, i hvilka undervisningen bestreds af en »præfectus» och en »adjunctus scholæ». Præfectus åtnjöt i lön dels 33 tunnor 11  $\frac{3}{8}$  kappar kronotiondespanmål och dels i penningar 90 rdr af staden samt 13 rdr 34 öre djeknepenningeersättning. Adjunktens lön utgjordes af 9 tunnor kronotionde samt i penningar 173 rdr 25 öre. Båda lärarne hade dessutom fria boningsrum.

2. *Nuvarande löneförhållanden.* Som nuvarande pedagogen ej aflagt prof för adjunkt- eller kollegabeställning, är hans lön endast 1,300 kronor. Deraf utgå af statsmedel 1,210 kr. och af staden 90 kr. Detta senare belopp upptages icke af pedagogen i hans till komitén lemnade uppgift, ehuru detsamma i statsverkets s. k. liggare öfver anslagen under Åttonde hufvudtiteln finnes antecknad såsom en honom tillkommande rättighet. Samma liggare upptager jemväl för en »adjunkt» dels af statsmedel kontant 4 kr. 39 öre och ersättning för indragen indelt spanmål 56,7 kubikfot, efter ett förslagsvis beräknadt värde af 2 kr. 10 öre kubikfoten, med 119 kr. 7 öre; dels ock af staden 173 kr. 25 öre, tillsammans 296 kr. 71 öre, hvilka medel, att döma af pedagogens uppgift till Komitén, åtminstone hvad statsbidraget i spanmål vidkommer, synas utgå till en *öfningslärare* i gymnastik och sång.

3. *Läroverkshus.* Pedagogien är inrymd i stadens rådhus (taxeringsvärde 10,000 kr.), hvilket tillika innehåller lokal för drätselkammare, folkskola, småskola, boställsrum för folkskollärare och förvaringsrum för stadens sprutor.

4. *Lärokurser* äro desamma som folkskolans, dock med tillägg af 1:a klassens kurs i tyska, 4:e realklassens i engelska och 5:e realklassens kurs i algebra.

5. *Antalet lärjungar* har i medeltal under de senaste 10 åren uppgått till endast 6, men utgjorde innevarande års v.-t. 12

6. *Afgifter* upptogos år 1882: till »egna kassan», inskrifningsafgift å 4 kr. 50 öre af 6 lärjungar; terminsafgifter, v.-t. af 6 och h.-t. af 7 lärjungar, å 4 kr. 50 öre; tillsammans 85 kr. 50 öre; till premie- och fattigkassan», inskrifningsafgift v.-t. af 6 lärjungar, å 1 krona, tillhopa 6 kr.

7. *Pedagogiens kassor och fonder vid 1882 års slut:*

Egna kassan .....	124: 20
Premie- och fattigkassan.....	3: 48
Byggnadsfonden .....	9: 67.
	Kronor 137: 35.

8. *Stadens folkmängd vid 1882 års slut: 841 invånare.*

## Ulricehamn.

1. År 1859 voro till denna skola anslagne 27 tunnor  $22 \frac{12}{25}$  kpr kronotonde, hvarförutom pedagogen i egenskap af komminister åtnjöt i årlig lön, utom boställshemman, hvars afkomst beräknades till omkring 200 rdr, af staden 200 rdr och af pastor  $4 \frac{1}{2}$  tunnor spannmål.

2. Enligt hvad i den här ofvan intagna redogörelsen blifvit omförmält, är pedagogens lön bestämd till 1,500 kronor, som utgå af statsverket, hvarjemte pedagogen, sedan han upphört att tillika vara komminister, af staden åtnjuter 275 kr. såsom hyresersättning.

3. Pedagogien är inrymd i öfre våningen af stadens rådhus (tax. värde 15,000 kr.), der den nyttjar en medelstor skolsal och ett mindre förvaringsrum.

4. *Undervisning* meddelas i 1:sta klassens kurser, med någon tillökning i matematik och naturlära.

5. *Lärjungeantalet*, som i medeltal uppgått till 10, nemligen högst 16 (1880) och lägst 6 (1873), utgjorde innevarande års vårtermin 8.

6. År 1882 upptogos: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgifter v.-t. af 1 och h.-t. af 2 lärjungar hvardera 4 kr. 50 öre, samt i terminsafgifter v.-t. af 8 lärjungar, hvardera 1 kr. 50 öre, och h.-t. af 7 lärjungar, hvardera 2 kr., eller tillsammans 39 kr. 50 öre; till biblioteks- och materielkassan: terminsafgifter, v.-t. af 6 lärjungar hvardera 4 kr. 50 öre och af 1 blott 3 kr., h.-t. af 5 lärjungar hvardera 4 kr. 50 öre och af 2 hvardera 3 kr., tillsammans 58 kr. 50 öre: samt till premie- och fattigkassan, inskrifningsafgifter, v.-t. af 1 och h.-t. af 2 lärjungar, hvardera 2 kr. 50 öre, eller tillsammans 7 kr. 50 öre.

7. *Kassabehållningar* vid 1882 års slut:

Ljus- och vedkassan.....	52: 41.	
Biblioteks- och materielkassan.....	98: 04.	
Premie- och fattigkassan.....	33: 50.	183: 95.

8. *Stadens folkmängd* 1,226 invånare.

## Mariefred.

1. År 1859 utgick till pedagogens aflöning 26 tunnor 13  $\frac{2}{5}$  kpr kronotionde och 9 rdr 12 öre i djeknepenningeersättning. Såsom komminister åtnjöt pedagogen derjemte, utom bostad, 11 tunnor 14 kpr spanmål af församlingen och 6 tunnor af pastor, allsammans utgående med hälften råg och hälften korn.

2. Genom k. bref den 8 Februari 1878 blef de hittills förenade pedagog- och komministertjensterna åtskilda, hvarvid pedagogens lön bestämdes till 1,500 kr., som utgå af statsmedel. Pedagogens har derjemte fri bostad i läroverkshuset.

3. Pedagogien är inrymd i särskild bygnad (tax. värde 10,000 kr.), i hvilken 2:ne rum jemväl äro upplåtna för pastorsexpeditionen.

4. *Lärokurserna* motsvara 1:sta klassens.

5. *Lärjungeantalet*, i medeltal 14, har från 1878 visat tendens till nedgående och utgjorde senaste vårtermin endast 8.

6. Följande *afgifter* upptogos 1882: till ljus- och vedkassan, inskrifningsafgifter v.-t. af 4 och h.-t. af 2 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, tillsammans 27 kr.; till materielkassan, v.-t. af 13 och h.-t. af 11 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, tillsammans 108 kr.; samt till premie- och fattigkassan, inskrifningsafgifter v.-t. af 4 och h.-t. 2 lärjungar, hvardera 1 krona, eller tillsammans 6 kr.

7. *Kassabehållningar*:

Ljus- och vedkassan.....	17: 02.	
Materielkassan.....	201: 20.	
Premie- och fattigkassan.....	4: 05.	222: 27.

8. *Folkmängd*: 818 invånare.

## Lindesberg.

1. År 1859 utgjorde pedagogens lön, utom boställsgård, af 19 tunnor 21 kpr kronotionde,  $\frac{2}{3}$  råg och  $\frac{1}{3}$  korn; 3 tunnor bi-

beltrycksspannmål,  $\frac{2}{3}$  råg och  $\frac{1}{3}$  korn; 6 tunnor  $6\frac{45}{57}$  kpr krotationde,  $\frac{1}{2}$  råg och  $\frac{1}{2}$  korn, och  $10\frac{30}{2717}$  kpr korn, s. k. »Rättviksgratialis»; djeknepeningeersättning 60 rdr 94 öre, hvaraf 28 rdr 27 öre tillkommit genom k. br. den 20 Mars 1858 såsom ersättning för mistade djeknepeningar från den staden omgäfvande landsförsamlingen; 4 procent af taxeringsvärdet å boställsgård och jord, tillhopa 4 rdr; samt påskpenningar af staden, i medeltal omkring 30 rdr\*).

Det gamla bostället, bygd af staden 1707, bestod af en mindre gård med tillhörande 15 kappland s. k. tredingsjord, och en vret om 8 tunl. 1 kpld, inköpt efter hand under tiden 1673—1706, samt en kålgård om 5 kappland, donerad den 12 Augusti 1806 af doktor A. W. Stamberg.

2. Pedagogens lön utgår numera, enligt riksstaten, med 1,500 kronor, deraf 1466 kr. utgå af statsmedel, 30 kr. utgör stadens gamla bidrag i påskpenningar och 4 kr. uppskattad afkomst af stadsgjord. Han åtnjuter derjemte boställsrum i läroverkshuset, hvilka äro taxerade till 300 kr.

3. Pedagogien är inrymd i stadens skolhus, uppfördt 1857 af masugnsslagg, som derjemte innehåller lokaler för folkskola, små- och syskola samt boställsrum för folkskollärare. Husets tax. värde 27,100 kr.

4. *Undervisningen* omfattar 1:sta klassens kurser med någon tillökning i tyska och geometri.

5. *Lärjungeantalet*, som i medeltal uppgått till 34 å 35, var högst 1878, då det uppgick till 50, men har sedermera småningom nedgått till 26.

6. Följande *afgifter* upptogos: till ljus- och vedkassan, inskrifningsafgift v.-t. af 1 och h.-t. af 6 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, samt »extra taxering» v.-t. af 18 och h.-t. af 17 lärjungar, hvardera 3 kr. 50 öre, tillhopa 154 kr.; till biblioteks- och materielkassan, inskrifningsafgift v.-t. af 1 och h.-t. af 6 lärjungar, hvardera 3 kronor, samt terminsafgift v.-t. af 18 och h.-t. af 17 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, tillhopa 178 kr. 50 öre; samt till premie- och fattigkassan, inskrifningsafgift v.-t. af 1 och h.-t. af 6 lärjungar, hvardera 2 kr. 50 öre, eller tillhopa 17 kr. 50 öre.

\*) Det af Lindes landförsamling till pedagogien utgjorda tackjern, en våg af hvarje matlag, uppgående till omkring 20 skeppund, fick församlingen, enligt k. br. den 15 November 1826, sjelf tillgodonjuta efter dåvarande rektors afgång, som dock ej inträffade förrän 1838.

7. Vid 1882 års slut hade ljus- och vedkassan en skuld af 106 kr. 88 öre. Deremot funnos behållningar,

i Biblioteks- och materielkassan.....	2,226: 09
i Premie- och fattigkassan.....	24: 33
Stipendiefonden.....	900: —
	Kronor 3,150: 42.

8. *Folkmängd*: 1,554 invånare.

#### Säter.

1. År 1859 utgjorde lönen, utom boställsgård: 19 tunnor 21 kpr kronotionde,  $\frac{1}{2}$  råg,  $\frac{1}{4}$  korn och  $\frac{1}{4}$  dubbelhafre;  $7\frac{87}{143}$  kpr korn, s. k. Rättviksgratial; djeknepenningeersättning 18 rdr 93 öre; 4 procent af taxeringsvärdet å boställsjorden 3 tomter stadsjord, 36 rdr; samt påskpenningar af staden, år 1855 bestämda till 50 rdr, hvartill slutligen kommo 3 kollekt.

2. Lönen utgår numera, enligt riksstaten, med endast 1,300 kr., antagligen emedan nuvarande pedagogen ej fullgjort föreskrifvet lärareprof. Af nämnda belopp utgå 1,214 kr. af statsmedel, 50 kr. utgöras af de under 1) omförmälda påskpenningar och 36 kr. af den likaledes under 1) nämnda uppskattade afkomsten af boställsjord, som lärar utgöras af omkring 5 tunnland inegor och en mindre skogslott.

3. Pedagogien är inrymd i ett särskildt hus, der endast ett större rum användes såsom lärosal; de öfriga rummen, till antalet 5, och kök användes af ordinarie läraren till bostad. Husets tax. värde synes vara 2,025 kr.

4. Angående *lärokursen* saknas uppgift.

5. *Antalet lärjungar* har vexlat mellan 4 (1873) och 13 (1879), samt utgjorde nästlidne hösttermin 7.

6. Följande *afgifter* upptogos: till egna kassan, inskrifningsafgift af 2 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, terminsafgift v.-t. af 7 och h.-t. af 4 lärjungar, hvardera 3 kr. 50 öre, tillsammans 47 kr. 50 öre; till premie- och fattigkassan, inskrifningsafgift af 2 lärjungar 2 kr.; samt till kassan för terminsafgifterna v.-t. af 7 och h.-t. af 4 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller tillsammans 49 kr. 50 öre.

7. Egna kassan häftade i skuld 66 kr. 82 öre till kassan för terminsafgifterna, hvilken deremot egde en behållning af.....	1,908: 47
samt premie- och fattigkassan .....	3: 09 1,911: 56
afgår .....	66: 82 1,844: 74.

8. *Folkmängd*: 526 invånare.

#### Simrishamn.

1. Pedagogens lön, hvartill staden icke bidrog, har fordom utgått hufvudsakligen af Jerrestads klockarelägenhet, äfvensom af klockare- helgonskylden från åtskilliga kringliggande församlingar. Denna lön utgjorde 1858 dels lösen för ofvannämnda helgonskyld 211 rdr 58 öre, jemte boställsränta från Mellby klockarelägenhet 1 rdr 88 öre, och dels in natura 3 tunnor 32 kpr råg, 12 tunnor 12 kpr korn, 3 tunnor hafre, 13 1/2 skålp. lin, 13 1/2 lisp. bröd samt 13 1/2 tjog ägg, efter afdrag af arvodet för klockare och ringare i Jerrestads socken. Dessutom åtnjöts s. k. landtgille, bestående af 30 kpr råg, 2 tunnor 30 kpr korn och 30 kpr hafre. Genom k. bref den 11 December 1863 återgick detta landtgille, beräknadt till ett värde af 42 rdr 99 öre, till klockarne, hvaremot pedagogen tillades motsvarande summa af statsmedel. Genom nyssanförda bref skildes jämväl klockartjensten från pedagogens befattning och den senare tillades på denna grund ytterligare 198 rdr 56 öre af statsmedel.

2. Lönen utgår numera med 1,500 kr. af statsmedel, hvårjemte läraren uppgifvit, att kommunens bidrag utgör 500 kronor. Han innehar ock 2:ne rum i läroverkshuset till bostad.

3. Pedagogien är inrymd i särskildt hus (tax. värde 4,500 kr.), som tillika innehåller bostad åt läraren och 1 rum åt städerskan.

4. *Undervisningen* bedrifves på 3 afdelningar, samt läses till och med 3:dje klassens kurser, äfvensom latin.

5. *Lärjungeantalet*, som 1875 utgjorde blott 3, ökades följande året till 18, år 1877 till 34 och utgjorde sistlidne vårtermin 42.

6. Följande *afgifter* upptogos: till ljus- och vedkassan, inskrifningsafgift v.-t. af 8 och h.-t. af 4 lärjungar, hvardera 4 kr.

50 öre. »sammanskott» v.-t. af 26 och h.-t. 28 lärjungar, hvardera 1 krona 50 öre, tillsammans 135 kr.; till premie- och fattigkassan, inskrifningsafgift af 12 lärjungar, hvardera 1 krona, 12 kr.; till bibliotekskassan, likaledes inskrifningsafgift af samma 12 lärjungar, hvardera 50 öre, eller 6 kr.; till materielkassan, terminsafgift v.-t. af 26 och h.-t. af 28 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, tillsammans 243 kr.; samt till bygnadsfonden, terminsafgift v.-t. af 23 och h.-t. af 24 lärjungar, hvardera 5 kr., eller 235 kr.

7. *Kassabehållningen* utgjorde:

Ljus- och vedkassan.....	30: 40
Premie- och fattigkassan.....	3: 52
Bibliotekskassan.....	30: —
Materielkassan.....	189: 89
Bygnadsfonden.....	712: 68
Landgrenska stipendiefonden.....	355: 60
	Kronor 1,322: 09.

Den sistnämnda fonden har tillkommit på grund af testamente af d. 10 April 1827, hvarigenom rektorn A. Landgren till skolan donerade ett kapital af 337 rdr 50 öre, med föreskrift, att årliga räntan skulle användas till skickliga och behöfvande ynglingars understöd och uppmuntran.

8. *Folkmängd*: 1,948 invånare.

Falkenberg.

1. Pedagogen har från äldre tider innehaft hela den ordinarie klockarelönen, emot skyldighet att för bestridande af nämnda tjänst hålla en vikarie. Vid biskopsvisitation den 27 Juni 1803 befriades han dock från denna skyldighet, mot afträdande af någon del af klockarelönen, hvaraf han dock fick behålla det mesta, utgörande i medeltal från stads- och landsförsamlingarne 260 rdr rmt. I pedagogens lön ingick vidare 9 tunnor bibeltryckstionde,  $\frac{1}{2}$  råg och  $\frac{1}{2}$  korn, samt  $3\frac{5}{6}$  tunnor helgonskyldskorn, som utgick i penningar med 35 rdr, äfvensom  $3\frac{1}{16}$  tunnl. stadsjord, hvaraf  $2\frac{3}{32}$  tunnl. äro donerade genom testamente af Brita Elisabeth Gröndell den 2 Augusti 1779. Afkomsten af denna jord var upptagen till 27 rdr rmt. För öfrigt var till skolan donerad

tredjedelen af en jord å stadens egor, Krämarlyekan kallad, hvaraf skolan hade i årlig inkomst 24 rdr 50 öre. Genom k. br. den 11 December 1863 skildes klockaretjensten från pedagogtjensten; den förra tjensten fick uppbära de gamla inkomsterna, hvaremöt till den senare i riksstaten anvisades ett årligt belopp af 260 rdr rmt.

2. Lönen utgår numera med 1,500 kr., deraf 1,473 kr. utgå af statsmedel och 27 kr. utgör årligt arrende af den till lärarens aflöning donerade jorden.

3. *Skollokalen* utgör ett rum i stadens rådhus; invid lärorummet har läraren sin bostad, bestående af 3 rum och kök.

4. *Lärjungarne* äro delade i 2:ne afdelningar och kurserna motsvara ungefärligen 1:sta klassens.

5. *Lärjungeantalet* har varit ganska vexlande. Åren 1874—77 utgjorde detsamma 6 å 8; höjde sig 1878 till 24, men har sedermera varit i oafbrutet nedgående och uppgick sistlidne vårtermin till 15.

6. *Afgifter*: till ljus- och vedkassan: inskrifningsafgift af 2 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, hvarjemte kassan egde inkomst af jordarrende 33 kr. 33 öre, tillsammans 42 kr. 33 öre; till materielkassan, terminsafgift v.-t. af 12 och h.-t. af 11 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller tillsammans 103 kr. 50 öre; samt premie- och fattigkassan, inskrifningsafgift af 2 lärjungar 2 kr.

7. *Kassabehållning*:

Ljus och vedkassan .....	931: 86
Materielkassan .....	2,257: 64
Premie- och fattigkassan .....	3: 77.

Kronor 3,193: 27.

8. *Folkmängd*: 1,680 invånare.

#### Laholm.

1. Denna skola har ifrån 1695 till 1809 varit försedd med tvänne lärare, rektor och kollega. Sistnämnda år förvandlades den till pedagogi. Från denna tid åtnjöt pedagogen, som tillika var klockare, följande löneinkomster: a) såsom pedagog dels kronotonde 5 tunnor 24 kpr råg, 6 tunnor 17  $\frac{1}{2}$  kpr korn och 2 tunnor 23  $\frac{1}{2}$  kpr hafre; dels af Weinge klockarebol 2 lisp. smör, och dels af-

komsten af 17  $\frac{1}{2}$  tunn. skolvjord; b) såsom klockare innehade han dels djekneåkern i Tjerrby socken, värderad till 400 rdr, med boställsrätt; dels matlagsspenningar af landsförsamlingen 50 rdr och af staden 7 rdr 71 öre; dels ock extra ordinarie inkomster, jura stolæ och offer, i medeltal beräknade till 201 rdr 2 öre. Genom k. br. den 11 December 1863 blefvo dessa tjänster åtskilda, dervid pedagogen undfick ersättning för den här ofvan omförmälda smörinkomsten.

2. Lönen utgår numera med 1,500 kr., deraf 1,460 kr. utgå af statsmedel och 40 kr. utgör den uppskattade inkomsten af innehafvande löningsjord, hvilken utgöres af 14 åker- och ängstycken i stadens 2:ne gårderna. Skolans kassa åtnjuter derjemte ersättning för mistad landtgille med 21 kr. 11 öre.

3. *Läroverkshuset* (tax. värde 10,000 kr.) som, bygdt 1871, är afsedt för 3-klassigt läroverk, begagnas äfven till bostad för läraren, som der har 5 rum jemte kök; dessutom finnes ett mindre biblioteksrum.

4. *Undervisningen*, som meddelas på 3 afdelningar, omfattar hufvudsakligen 2:dra klassens kurser.

5. *Lärjungarnes antal*, i medeltal uppgående till 26, har bibehållit sig temligen oförändradt och utgjorde sistlidne vårtermin 24.

6. *Afgifter*: till egna kassan: inskrifningsavgift v.-t. af 3 och h.-t. af 1 lärjunge, hvardera 4 kr. 50 öre, samt ersättning för landgille 21 kr., tillsammans 39 kr.; till premie- och fattigkassan: inskrifningsavgift af 4 lärjungar, hvardera 1 krona, eller 4 kronor; till terminsavgiftskassan: afgifter v.-t. af 17 och h.-t. af 15 lärjungar, hvardera 4 kr. 50 öre, eller tillsammans 144 kr.

#### 7. *Kassabehållningar*:

premie- och fattigkassan .....	32: 15
Terminsavgiftskassan, deruti inberäknad fordran 657: 71 af	
egna kassan .....	828: 26
Norlanderska stipendiefonden .....	116: 67.
	<hr/>
	Kronor 977: 08.
Hvarifrån bör räknas egna kassans skuld .....	657: 71
då den verkliga behållningen utgör .....	319: 37

Pedagogien eger derjemte den s. k. Sundbergska donationen, som tillkommit genom testamente af handlanden H. Sundberg och dess hustru A. M. Djurberg den 1 Juni 1793, på grund hvaraf

från ett i Stora Tjerry beläget frälshehemman årligen utbetalas 25 kronor, för att utdelas »till 4 de skickligaste skolpiltarne». — År 1820 erhöll skolan af pappersmästaren E. Norlander och dess hustru A. C. Grotte ett kapital af 116 rdr 67 öre, hvars årliga ränta 7 rdr jemväl är anslagen till premier åt lärjungarne.

8. *Folkmängd*: 1,447 invånare.

#### Mönsterås.

1. Sedan denna köping begärt, domkapitlet tillstyrkt, K. M:t åskat och Rikets Ständer beviljat medel, blef denna pedagogi inrättad på grund af k. br. den 29 Juni 1866.

2. Pedagogens lön utgår med 1,500 kr. af statsmedel.

3 Pedagogien är inrymd i ett särskildt hus, hvilket tillika innehåller lokaler för folkskola, småskola och mellanskola, äfvensom bostäder för samtliga lärarne. Husets tax. värde 12,000 kr.

4. *Undervisningen* drivves på 2 afdelningar och omfattar i allmänhet 2:dra klassens kurser, med någon tillökning i tyska, matematik och historia.

5. *Lärjungeantalet*, som under åren 1873—81 vexlat mellan 23 och 36, nedgick 1882 till endast 10, och utgjorde sistlidne vårtermin 11.

6. *Afgifterna* redovisas i skolans räkenskap endast summariskt. De utgjordes af 16 kr. 50 öre inskrifningsafgift till egna kassan; till materielkassan upptogos v.-t. 58 kr. 50 öre och h.-t. 39 kr. 25 öre, eller tillsammans 97 kr. 75 öre.

7. *Kassabehållningar*:

Egna kassan.....	14: 30
Materielkassan.....	2,141: —
Premie- och fattigkassan, en stipendiefond å 500 kr. deruti inberäknad .....	570: 70
Låne och bibliotekskassan .....	108: 51
	Kronor 2,834: 51.

8. *Folkmängd*: 1,126 invånare.

Med undantag af en enda, nemligen pedagogien i Mönsterås, hvartill medel beviljades vid 1865—66 års riksdag, återfinnas öfriga här ofvan redovisade pedagogier, till antalet 17, i ecklesiastikdepartementets den 17 November 1859 upprättade förteckning

öfver rikets dåvarande 31 pedagogier. Af återstående 14 pedagogier hafva 6 blifvit förvandlade till 3- eller 5-klassiga elementarläroverk, 1 (Avesta) har genom formligt beslut blifvit indragen, och de öfriga 7 synas hafva blifvit lemnade åt sitt öde, hvarom vidare här nedan.

De förutvarande pedagogier, som blifvit utvidgade, äro:

*Söderhamns* förändrades först till 3-klassigt läroverk genom beslut vid 1859—60 årens riksdag, och derefter till 5-klassigt vid 1876 års riksdag.

*Enköpings* förändrades först till 3-klassigt läroverk vid 1859—60 årens riksdag och derefter till 5-klassigt 1865—66 årens riksdag.

*Sköfde* förändrades först till 3-klassigt läroverk vid sistberörda riksdag och till 5-klassigt år 1876.

*Falköpings* pedagogi utvidgades till 3-klassigt läroverk genom beslut vid 1877 års riksdag.

*Arboga* förändrades till 3-klassigt läroverk vid 1859—60 årens riksdag och till 5-klassigt år 1866.

*Engelholms* pedagogi utvidgades till 3-klassigt läroverk vid 1873 års riksdag.

---

Beträffande *Avesta* pedagogi, som numera, jemlikt k. br. den 29 December 1871, blifvit indragen, torde böra erinras, att aflöningen till pedagogen härstädes utgick dels i spanmål och dels i penningar. Spanmålen, bestående af  $\frac{2}{3}$  råg och  $\frac{1}{3}$  korn, utgjordes af 1) 10 tunnor af kyrkotiondens öfvermål, anslagne genom k. br. den 4 Juni 1663, och ytterligare 10 tunnor enligt k. br. den 15 Januari 1684, hvilka 20 tunnor utgingo med 18 tunnor  $28\frac{4}{9}$  kpr fullrågadt mål motsvarande 119,5 kub.-fot; samt 2) den genom k. br. den 4 Juni 1663 åt »skolmästaren anslagna kronotionde af de vretar och nya åkertäppor, som af församlingens innebyggare häfdas och brukas», hvilken tionde sedermera utgick med 6 tunnor 8 kpr eller 39,3 kub.-fot, som direkt till skolmästaren levererades. De egor, som utgöra denna tionde, bestå af de två s. k. Djeknehytte soldatrotarne, hvilka enligt k. br. den 9 Juni 1871 förklarats böra skiljas från Grytnäs socken och förenas med Avesta köping till en särskild socken. I penningar uppbar pedagogen af Stora Kopparbergs bergslag 75 rdr, af Bjurfors bruksegare 10 rdr och af arbetarne vid Avesta bruk i påskpenningar omkring 5 rdr, hvarjemte han af statsverket, en-

ligt 1858 års bref, aflönades med 577 rdr 57 öre till fyllnad i 1,000 rdr. Sedan emellertid Stora Kopparbergs bergslag förklarar sig icke vidare hvarken med bostadslägenhet eller andra löneför-måner vilja bidraga till lärarens aflöning, blef, efter vederböran-des hörande, genom ofvananfödda k. br. den 29 December 1871 förordnad, att pedagogien i Avesta med läseårets slut skulle indragas; att den kronotionde, som dittills utgått till pedagogen, skulle efter pedagogiens indragning af Avesta församling uppbäras och användas till folkskoleväsendets fullständigare ordnande, äfvensom att församlingen för samma ändamål egde att använda pedagogiens kassa, omkring 1,000 rdr; samt att frågan om rättig-het att disponera pedagogbostället — å hvilket både bergslaget och församlingen ville göra anspråk — skulle få bero på särskildt utförande i laga ordning.

Enligt 1859 års p. m. funnos då 7 pedagogier, 5 i stad och 2 på landet, i hvilka undervisningen »icke sträckt sig ut öfver de ämnen, som tillhöra en vanlig folkskola». Ehuru man således bort tänka, att dessa pedagogier skulle hafva blifvit indragna, synes en dylik åtgärd icke hafva kommit till stånd. Åtminstone finnas de fortfarande, med sina af ålder åtnjutna bidrag af stats-medel, upptagna i Riksstatens s. k. liggare öfver anslagen under Åttonde hufvudtiteln. Ifrågavarande pedagogier och de dem till-kommande statsbidrag äro:

*Östhammars pedagogi*, som åtnjuter ersättning för indragen indelt spannmål 56,8 kub.-fot, enligt det i riksstaten upptagna förslagsvärde 2 kr. 10 öre pr kub.-fot, motsvarande ..... 119: 28.

I riksstaten finnes tillika antecknad att »skolmästaren» härstädes åtnjuter af staden 75 kr. och af donationsme-del 27 kr. 50 öre.

*Vaxholms pedagogi* åtnjuter af statsverket endast djek-nepenningeersättning med..... 24: —

*Sigtuna skola* åtnjuter af statsmedel:  
djeknepenningeersättning..... 4: 62  
ersättning för 104,1 kub.-fot spannmål å 2: 10..... 218: 61 223: 23.

*Torshälla pedagogi* åtnjuter af statsmedel:  
djeknepenningeersättning..... 11: 75  
ersättning för 165,9 kub.-fot spannmål å 2: 10..... 348: 39 360: 14.

*Trosa pedagogi*, af statsverket:

djeknepenningeersättning .....	11: 12	
ersättning för 166 kub.-fot spanmål å 2: 10 .....	348: 60	359: 72.

Härjemte finnes antecknad, att pedagogen tillika åtnjuter »afkomst af stadsjord» till ett belopp af 12 kronor 78 öre.

*Vrigstads pedagogi*, af statsverket:

djeknepenningeersättning .....	18: —
hemmansräntor .....	78: — 96: —

Denna skola är grundad af kungl. rådet Göran Gyllenstjerna, som till pedagogens aflöning donerade  $\frac{1}{2}$  mantal Vrigstad Månsagården. Åren 1825 skänkte enkejägmästarinnan Hafström  $\frac{1}{4}$  mtl Holkaryd Lillegården, såsom ytterligare förhöjning i nämde pedagogs aflöning.

*Ålems pedagogi* åtnjuter af statsverket:

djeknepenningeersättning .....	14: 44	
hemmansräntor .....	234: —	
ersättning för 34,6 kub.-fot spanmål å 2: 10 .....	72: 66	321: 10.

Enligt 1859 års uppgifter skall till pedagogens lön höra  $1\frac{1}{2}$  mantal Ålem och Ödebo, i följd hvaraf riksstaten upptager inkomst af boställe till 500 kr.

Förutom de i det föregående redovisade anslagen till såväl nu befintliga som indragna eller upphörda pedagogier, utgå af det ordinarie anslaget till »pedagogier och folkskolor» jemväl nedan uppräknade bidrag till skolor å landsbygden, utan att vederbörande kommuner behöfva vidkännas något afdrag i de af statsmedel utgående lönebidragen till folkskollärarne, nemligen:

## Upsala erkestift.

*Vallby sockenskola*, »ersättning för indragna indelta hemmansräntor, på förslag» .....

80: —

*Ann.* Till *Drottningholms skola* har utgått ersättning för indragen indelt spanmål 25,2 kub.-fot med ett förslagsvis beräknadt belopp af 52 kr. 92 öre; men i sammanhang med beslut om denna skolas förändrande till fast folkskola för Lofö församling förklarades genom k. br. d. 19 Mars 1880 att berörda ersättning skulle till statsverket indragas.

## Linköpings stift.

<i>Ebersteinska friskolan i Norrköping</i> , ersättning för indelta räntor, på förslag .....	3,524:—
<i>Skolmästaren i Vesterlösa socken</i> likaledes .....	64:—

## Strengnäs stift.

<i>Eskilstuna pedagogi</i> , djeknepeningeersättning .....	15: 62.
Härjemte finnes antecknadt, att pedagogen åtnjuter i lönebidrag af staden 200 kr., samt af kommerskollegium, enl. k. bref d. 18 Maj 1860, af »anslaget till befrämjande i allmänhet af slöjd» 100 kronor.	
<i>Sundbyholms skola</i> : skolmästaren åtnjuter enl. k. bref d. 29 September 1820, 448,9 kubikfot oindelt spannmål till värde af .....	1,077: 36.

Denna oindelta spannmål utgår direkt af arrendemedel från Sundbyholms kungsgård.

## Vesterås stift.

<i>Munktorps pedagogi</i> , hemmansräntor till belopp af ...	239:—
<i>Skolmästaren i Stora Tuna</i> , ersättning för 119 kub.-fot spannmål å 2: 10 .....	249: 90.
Enligt k. bref den 5 November 1875 får församlingen upp-bära den förut till »skolmästaren» anvisade kronotiondeersättning för att användas till skolväsendets befrämjande. Den förut utgående djeknepeningeersättningen 8 kr. 29 öre indrogs deremot till statsverket.	

*Skolmästaren i Folkärna*, åtnjuter ersättning för indelt kronotionde 71,4 kub.-fot spannmål, förslagsvis å 2: 10 .....

149: 94.

*Gagnefs pedagogi* åtnjuter likaledes för 119 kub.-fot..

249: 90.

*Skolmästaren i Leksand* d:o d:o ..

249: 90.

Enligt k. bref den 7 Februari 1868 får denna kronotiondeersättning användas till förmån för socknens skolväsen.

*Skolmästaren i Mora*, ersättning för 119 kub.-fot kronotiondespannmål å 2: 10 .....

249: 90.

*Skolmästaren i Vesterbergslags fögderi*, ersättning för 267,7 kub.-fot tiondespannmål å 2: 10 .....

562: 17.

Af denna kronotionde, som synes hafva blifvit delad mellan Norrbärkes, Söderbärkes och Grangärdes församlingar, får, jemlikt k. br. den 4 December 1868, den Norrbärkes församling tillkommande andelen 89,25 kub.fot spannmål eller deremot svarande ersättning användas till församlingens folkskoleväsen.

*Skolmästaren i Vesterdals fögderi*, ersättning för 476 kub.fot tiondespannmål å 2: 10 ..... 999: 60.

Denna kronotionde eller derfor utgående ersättning utgår för närvarande till Vämhus, Floda, Näs, Jerna, Äppelbo, Malung, Lima och Transtrand.

#### Vexjö stift.

*Visingsö pedagogi*, enligt anteckning i riksstaten åtnjuter pedagogen af Mörby hemman 81 kub.fot 9 k.r spannmål till ett beräknadt värde af 120 kronor, samt terminsafgift 22 kr. 50 öre.

#### Lunds stift.

*Garnisonsskolan i Kristianstad*, åtnjuter ersättning för den afgift, som under namn af »portpenningar» fordom utgått till den samma, enl. k. bref den 1 Oktober 1851, med ..... 360: —

*Glimåkra pedagogi*, ersättning för 37,8 k.-f. spanm. å 2: 10 79: 38.

*Bjufs* » d:o d:o d:o 79: 38.

*Bårslöfs* » d:o för 18,9 k.-f. d:o 39: 69.

*Fjerrestads* » d:o d:o d:o 39: 69.

*Högstads och Baldringe pedagogi*, ersättning för 75,6 k.-f. spannmål å 2: 10 ..... 158: 76.

#### Karlstads stift.

Till befrämjande af religions- och barnundervisningen i de nya kapellförsamlingarna i Vermlands finnmarker, utgår enligt k. bref den 24 Februari 1826, 31 December 1829, 27 Mars 1830 och 25 Januari 1841 till 2:ne klockare å 75 kr. .... 150: —

och till 2:ne skolmästare å 37: 50 ..... 75: — 225: —

Enligt Rikets ständers skrifvelse (nr 406) den 3 Mars 1830 uppfördes å dåvarande 10:de från f. d. 4:de hufvudtiteln »för religions- och barnundervisningen i de nya kapellförsamlingarna uti Vermlands finnmarker, tillsammans 483 rdr 16 sk.» (banko), »an-

seende likväl Rikets ständer, att då, i den mån nämnda finnmarker hinna blifva mera bebyggda, invånarne derstädes, såsom på andra ställen, böra sjelfva underhålla prest och klockare samt bidra till hvad för barnundervisningen erfordras, ifrågavarande summa endast till nästa riksdag å stat uppföres». Sedan Rikets ständer vid 1856—58 årens riksdag (enl. skrifvelse n:r 222) från ifrågavarande anslag öfverfört 500 rdr rmt., som utgingo till kapellpredikanten i Norra och Södra Finnskoga församlingars kapellag till kleresistaten, utgår återstoden 225 kronor ännu i dag till ofvanberörda ändamål.

#### Stockholms stad.

Till sällskapet för folkundervisningens befrämjande (f. d. vaxelundervisningssällskapet) Normalskola utgår jemlikt k. bref den 19 Juni 1866..... 4,500: —

Vid 1828—30 årens riksdag beviljades »för den i Stockholm inrättade Normalskola till vaxelundervisningens befrämjande» ett anslag af 2,000 rdr bko, hvilket anslag vid 1865—66 årens riksdag förhöjdes till sitt nuvarande belopp.

### Rättelser:

S. 143 r. 2 uppfir. står: 978 lärj. arbeta *öfver* och 895 *under*,  
läs: 808 » » » » 1065 »  
» » r. 4 » står: 55,8, och af de senare 50,2  
läs: 56,1, » » » » 50,8.

---